יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 198 | Łódź, Niedziela, 25 sierpnia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, כ״ו מנחם אב תרצ״ה | № 198

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דיסקוסיע וועגן די דייטשע יודען
אויפן ציוניסטישען קאנגרעס אין לוצערן
200.000 יודען פון דייטשלאנד מוז געגעבן ווערן די מעגליכקייט צו בעזעצן זיך אין א״י

געוועהלט א פערמאנענץ-קאמיסיע פון קאנגרעס

לוצערן, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

אויף דער לעצטער זיצונג פון קאנגרעס איז געוועהלט געווארען א פערמאנענץ-אויסשוס פון 14 פערזאן, פערטרעטען זענען אלע פארטייען א חוץ „מזרחי״. געוועהלט זענען געווארען מצד די ארבייטער: אידעלמאן, ביאלאפאלסקי, ד״ר זילבערשטיין, ראזען, ד״ר טארטאקאווער, שמעון דוד רמז.

פון דער גרופע א׳ — נאלדבלום, פרוי יאקובזאן, ד״ר קליינבוים, ראטענבערג.

פון גרופע ב׳ — ד״ר גרינבוים, שיפראנסקי, ד״ר שווארצבארד.

פון דער יודענשטאטס-פארטיי — פרוי ראזענבלום.

דער פערמאנענץ-אויסשוס קומט זיך צוזאמען היינט און וועט גלייך צוטרעטען צונויפצושטעלען די נייע עקזעקוטיווע.

לוצערן, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

די היינטיגע זיצונג איז געפיהרט געווארען אונטערן פארזיץ פון ד״ר מאסינזאן. ס׳איז פארטגעזעצט געווארען די גענעראל-דעבאטע. דאס ערשטע וואר בעקומט הארצפעלד (ארב. פארטיי), וועלכער פאלעמיזירט מיט מאיר גראסמאן. ער גריפט שטארק אן די בירגערליכע פארטייען, גרויסע ערד-שטחים, זאגט דער רעדנער, וואלטען געקענט בעארבייט ווערען, די עקזעקוטיווע איז שולדיג, וואס יודישע ארבייטער אנטלויפען פון דארף, ווייל די קבוצות ווערען געמאכט שוועריגקייטען. דער רעדנער דריקט אויס זיין בעדויערן, וואס די יודישע ארבייט אין ארץ ישראל ווערט נישט געהעריג אפגעשאצט.

ד״ר שיפער (וועלט - פעראייניגונג) רעדט וועגען דער באדען-שפעקולאציע. וואס שייך דעם סאציאלען פראגראם, זאגט דער רעדנער, מוזען אלע סיי די רעכטע, סיי די לינקע געדענקען די הערצלפאהן. די קאלאניזאציע - פלענער מוזען אננעהמען א ברייטען שוואונג. מ׳דארף זיך בעמיהען וועגען א גרויסע הלואה פאר דעם ארץ ישראל-אויפבוי.

ד״ר שווארצבארד (גר. ב׳) ערקלערט, אז זיין גרופע האט מיינונגס - פערשידענהייטען מיט דער עקזעקוטיווע. דער איצטיגער פאליטישער בילאנס האט זיך ווייניג וואס געענדערט. דער רעדנער ווארפט דערביי פאר די עקזעקוטיווע, אז זי האט נישט אויס גענוצט איהר איינפלוס ביי דער מאנדאטען-מאכט. דערביי ווארפט דער רעדנער פאר דער עקזעקוטיווע, אז זי האט נישט געהאלפען די עולים מיט קליינע קאפיטאלען זיך בעזעצען אויפ׳ן דארף. און נישט געזארגט, אז יודישע ארבייטער זאלען בעקומען ארבייט ביי יודישע אונטערנעהמונגען.

זלמן רובאשאוו האט אין זיין רעדע צווישען אנדערן געזאגט: דער קאנגרעס האט פאלגענדע וויכטיגע אויפגאבען:

מיט דער פולער קראפט דורכפיהרען די רעכט פאר יודען אויף ארבייט אין דער אינדוסטריע, אגרי-קולטור און אין בוי-וועזען. א שארפען קאמף געגען דער שעדליכער באדען-שפעקולאציע און וועגען דאס וואהל-רעכט.

גאלדבערג (ניו-יארק) רעדט וועגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד. דער קאנגרעס, זאגט דער רעדנער, דארף זיך ווענדען מיט אנ׳אפעל צום פעלקער-בונד און דער מאנדאטען-מאכט, זי זאל איבערנעמען די פערמיטלונג ביי דער דייטשער רעגירונג, אז א גרויסע צאהל דייטשע יודען זאלען זיך קענען בעזעצען אין ארץ ישראל. 200 טויזענד יודען פון דייטשלאנד מוז געגעבן ווערן די מעגליכקייט זיך צו בעזעצען אין ארץ ישראל — דאס, זאגט דער רעדנער, וועט זיין די איינציגע רעטונג פאר׳ן דייטשען יודענטום. צום סוף רופט דער רעדנער צושאפען א געאייניגטען פראנט.

* * *

לוצערן, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

די נאכמיטאג-זיצונג ווערט געפיהרט אונטערן פארזיץ פון ד״ר חיים ווייצמאן. דער ערשטער רעדט חזן (השומר הצעיר). דער רעדנער רעדט וועגען דער עליה, וועגען דעם קאמף מיט די ארבייטער, א קאמף געגען ארבייטער הייסט פיהרען א קאמף געגען ארץ ישראל - אויפבוי. דער רעדנער טרעט ארויס געגען „מזרחי״. „מזרחי״ האט רעכט צו שטעלען רעליגיעזע פאדערונגען, זי האט אבער נישט קיין רעכט אנדערע ריכטונגען צו בעגרעניצען אין זייער רעכט.

* * *

לוצערן, 24 (יט״א טעלעגראפיש)

בארנעט (אלג. ציונ.) פאדערט אויף דעם קאנגרעס ארויסצוטרעטען מיט א שארפען פראטעסט געגען די רציחות אין דייטשלאנד, מ׳טאר אבער דערביי נישט פערגעסען וועגען דער לאגע פון יודען אין אנדערע לענדער.

דעם פארזיץ נעמט איבער אינגש. רייס.

רובאשאוו האלט א רעדע, אין וועלכער ער פאדערט, אז די עקזעקוטיווע זאל בעשטעהן פון אלע ריכטונגען.

שקלאנעק (דייטשלאנד) פערטיידיגט דעם טראנספער-אפמאך, וואס איז לויט זיין מיינונג — די רעטונג פון די דייטשע יודען. צום סוף פון זיין רעדע פאדערט ער, אז די עקזעקוטיווע זאל זיך שטעלען בראש פון דער רעטונגס-אקציע פון דייטשען יודענטום.

נאך דער רעדע פון סוכאוויצקי רעדט נאך אסקאר גרינבוים (וויען), וועלכער פאדערט, אז דער קאנגרעס זאל אננעמען א בעשלוס, איבערצופיהרען הערצל׳ס ביינער קיין ארץ ישראל. דערמיט איז די דעבאטע געענדיגט געווארען.

די דייטשע דעלעגאטען אויפן קאנגרעס האבען זיך קאנסטיטואירט

לוצערן (יט״א) די 34 דעלעגאטען צום קאנגרעס פון די דייטשע ציוניסטען, האבען זיך קאנסטיטואירט אלס „דעלעגאציע פון ציוניסטען פון דייטשלאנד״. די דעלעגאציע האט געוועהלט ד״ר זיגפריד מאזעס אלס פארזיצענדער און די ה״ה אלעקסאנדער אדלער, י. אדלער - רודעל, ד״ר פראנץ מאיר און ד״ר מיכאל טראוב — אלס וויצע-פארזיצענדע.

די דעלעגאציע פון דייטשלאנד האט שוין אפגעהאלטען די ערשטע בעראטונג מיט די פערטרעטער פון „התאחדות עולי גרמניה״.

„קאנגרעס - דעלעגאטען, רעדט העברעאיש!״

לוצערן (יט״א) די „ברית עברי עולמית״ האט אויפ׳ן קאנגרעס-זאל פערטיילט פלוג-בלעטלעך, אין וועלכע זי ווייזט אויף די נויטווענדיגקייט צו בענוצען זיך מיט דער העברעאישער שפראך אויפ׳ן קאנגרעס, און פאדערט אויף אלע דעלעגאטען צו רעדען העברעאיש.

די פאדערונגען פון „מכבי צום ציוניסטישען קאנגרעס

לוצערן (יט״א) דער וועלט-פערבאנד פון „מכבי״ האט זיך געווענדעט צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס מיט א מעמאריאל, וואס ענטהאלט א רייה פאדערונגען און וואס זייער ערפילונג בעדייט אנ׳ענגערע פערבינדונג פון „מכבי״ מיט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. די פאדערונגען זענען:

דאס אנערקענען דעם „מכבי״ אלס חלוץ-בעוועגונג און דאס רעכט פון פערטרעטונג אין די פאלעסטינא-אמטען; דאס שאפען פון א רעסארט פאר ספארט ביי דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאנדאן, וואס זאל זארגען פאר א שטארקערע פערבינדונג צווישען דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און דער מכבי-בעוועגונג. די עקזעקוטיווע זאל בעשטימען א סובווענץ פאר דעם וועלט-פערבאנד פון מכבי און בייטראגען צו דער גרינדונג פון א הויךשול אין א״י פאר ספארט, שטיצען דעם „כפר המכבי״ דורך דעם קרן-היסוד. צום סוף ווערט פערלאנגט א פערטרעטונג פון מכבי-וועלט-פערבאנד מיט בעראטונגס-רעכט אין דעם ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט.

פערהאנדלונגען מיט ד״ר ווייצמאן וועגען א ברייטער קאאליציע.
שטעלונג פון מזרחי

לוצערן (יט״א) ווי יט״א ווערט געוואהר, וועלען לויט דער איניציאטיוו פון דער ארבייטער-פראקציע מארגען געפיהרט ווערען געשפרעכען מיט ד״ר חיים ווייצמאן וועגען זיין אנטייל אין דער נייער ציוניסטישער עקזעקוטיווע. די דאזיגע געשפרעכען שטעהען אין ענגען צוזאמענהאנג מיט די בעמיהונגען צו בילדען א קאאליציאנס עקזעקוטיווע אויף א ברייטער באזע.

מזרחי האלט זיך ווייטער אפ פון יעדען אקטיווען אנטייל אין די ארבייטען פון קאנגרעס. קיין איין פארשטעהער פון מזרחי האט זיך ביז איצט נישט פערשריבען צום ווארט אין דער גענעראל-דעבאטע.

וועגען פערברייטערן די העברעאישע אוניווערזיטעט אין ירושלים

לוצערן (יט״א) אויף זונטאג, דעם 25-טען ד. מ. איז דא צונויפגערופען געווארען א פערבריייטערטע פערזאמלונג פון „דורשי האוניברסיטה העברית״.

די אויפגאבע פון דער פערזאמלונג וועט זיין צו פעראינטערעסירען ווייטערע ברייטע קרייזען אין דער אויסברייטערונג פון דער אוניווערזיטעט. אין דער פערזאמלונג וועלען זיך בעטייליגען איינפלוסרייכע יודישע וויסענשאפטליכע פערזענליכקייטען פון פערשידענע לענדער, פון צווישען די דעלעגאטען פון קאנגרעס ווי אויך פון צווישען די געסט.

אויף דער פערזאמלונג וועלען ארויסטרעטען מיט רעדעס מ. מ. אוסישקין, זלמן שאקען, פראפ. קליין, שניאורסאן און מעגליך אויך פראפ. ווייצמאן.

ראבינער ד״ר מ. נוראק וועגען די אקטועלע קאנגרעס - פראבלעמען

לוצערן (יט״א) אין א געשפרעך מיט פרעסע-פארשטעהער האט ד״ר ראבינער מ. נוראק, מזרחי-פיהרער און מיטגליד פון אקציאנס-קאמיטעט, פארמולירט די שטעלונג פון מזרחי צו די פערשידענע פראגען פון קאנגרעס.

ד״ר נוראק האט אונטערשטראכען, אז אין איצטיגען מאמענט, ווען די יודישע לאגע אין דער גאנצער וועלט איז אזוי שלעכט, איז די קאאליציע אין די ציוניסטישע רייהען אונבעדינגט א נויטווענדיגקייט. מזרחי איז דעריבער גרייט זיך צו בעטייליגען אין א קאאליציע - עקזעקוטיווע נאטירליך מיט געוויסע בעדינגונגען.

ד״ר נוראק האט זיך בעזונדערס אפגעשטעלט אויף דער שטעלונג, וואס דער קאנגרעס דארף אננעמען בנוגע נאצי-דייטשלאנד. עס איז אונמעגליך, דאס דער קאנגרעס זאל איגנארירען די דייטשע פראגע. דער קאנגרעס וועט אויך דארפען ארויסזאגען א מיינונג וועגען דער נויטווענדיגקייט פון יודישען וועלט-קאנגרעס.

בילליגסטער קריז-ווייזע אויספלוג
צום קאנגרעס
פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע (נ.צ.א.)
אפפאהר מיט דער לאדזער פאבריקס-באהן
דעם 5-טען סעפטעמבער 18.03
דאס אנקומען קיין וויען דעם 6 סעפטעמבער 6.30 פריה
אפפאהר פון וויען דעם 12-טען סעפטעמבער
פרייז — .130 זל.
פון לאדז קיין וויען און צוריק
קיין לאדז מיט פאס און וויזע
עס זענען נויטיג פאלגענדע דאקומענטען:
1) א פאס, 2) 2 פאטאגראפיעס, 3) מיליטער-ביכעל.
איינשרייבונגען ווערען שוין אנגענומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט״ פיעטריקאווער 21, טעלעפאן 224-71, יעדען טאג פון 11 ביז 8 אווענד.
צוליב דער געוואלדיג גרויסער פרעקווענץ איז געווינשען וואס פריהער זיך איינצושרייבען.
די איינוואוינער פון פאביאניץ, זגערזש, אלעקסאנדער, טאמאשאוו און פיעטריקאוו, מוזען האבען פון דער סטאראסטווע א דערלויבניש אויף אפצופאהרען קיין אויסלאנד.

היינט שטימסטו צום 1-טן קאנגרעס פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע

קאטוילישע און עוואנגעלישע גייסטליכע ווערן בעשולדיגט אין פערטיידיגן יודן אין דייטשלאנד

בערלין, 24 (ספ.-טעל.)

דער מלוכה-קאמיסאר הינקעל, וועמען עס איז איבערגעגעבען געווארען די אויפזיכט איבער די יודישע קולטורעלע ארגאניזאציעס אין דייטש-לאנד איז ארויסגעטרעטען מיט א געוואלדיגער אטאקע געגען דער קאטוילישער און עוואנגעלישער גייסטליכקייט, פארווארפענדיג זיי, אז זיי פערטיי-דיגען די יודען. הינקעל האט מיט אויפרעגונג אנגעוויזען אויף דעם פאקט, אז אין איינינגע קיר-כען גיט מען איבער די פונקציעס פון ארגאניסטען פערזאנען פון יודישער אפשטאמונג. אזא האנד-לונג — האט הינקעל ערקלערט — איז א חוצפה'-דיגער פערראט פון קריסטענטום.

קאנפיסקאציע פון פערמעגען פון די פיהרער פון „שטאהלהעלם"

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

אין די אינפארמירטע קרייזען פערזיכערט מען, אז אין דער נאהנטסטער צייט וועט קאנפיס-קירט ווערען דאס פערמעגען פון די פיהרער פון „שטאהלהעלם", וועלכע מען וועט בעווייזען, אז זיי האבען בעטייליגט אין א אנטי-מלוכה'שע אקציע, עס האנדעלט זיך הויפטזעכליך וועגען גוטס-בעזי-צער ווי אויך וועגען פארשטעהער פון די קאנסער-וואטיווע קרייזען.

ענגלאנד ריכט זיך אויף א לופט-אטאקע

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

די בריטישע מאכט האט אויף דער אינזעל מאלטא ארויסגעגעבען א בעפעהל צו בויען בע-העלטענישען געגען לופט-אטאקעס: אין אויפרופען וואס ווערען פערשפרייט צווישען דער בעפעלקע-רונג ווערט אויפגעקלערט, וואס מען דארף טון אין פאל פון א גאז-אטאקע.

מאסען-ארויסטרעטונגען פון דער עוואנגעלישער קירכע אין דייטשלאנד

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

דאס עוואנגעלישע וואכענבלאט „רייכסבאטע" מעלדען וועגען מאסען-ארויסטרעטונגען פון דער עוואנגעלישער קירכע פון נאציאנאל סאציאליסטען אין מיטעל-דייטשלאנד. מיט דער דאזיגער אקציע פיהרען אן די קרייזען, וואס גרופירען זיך ארום דעם ארגאן פון דעם נייעם געצענדינסט „דויטשע גלויבענסבעוועגונג" ווי אויך פון דער גרופע פון לורענדארפ'ס אנהענגער.

לויט אפיציעלע מעלדונגען, זענען אין משך פון די לעצטע פאר וואכען ארויסגעטרעטען פון דער עוואנגעלישער קירכע 57 פיהרער פון די היטלעריסטישע יוגענד-ארגאניזאציעס, ווי אויך פון די שטורם-פארמאציעס.

די נייע דייטשע הלואה איז בעשטימט אויף בעוואפנונגען

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

„בערזענצייטונג" שרייבט, אז אויב דער אפיציעלער קאמוניקאט וועגן דער נייער הלואה דערמאהנט נאר קורץ וועגן די אויפגאבען, וואס די דייטשע רעגירונג האט אונטערגענומען, דארף מען אננעהמען, אז זי האט בדעה נישט נאר די קאנסאלידאציע פון די פינאנסען. נאר אויך דאס צושטעלען מיטלען פאר די דייטשע בעוואפנונגען. „מעהר ווערטער דארף מען נישט, ווייל יעדער דייטש מוז וויסען, אז די אויפגאבע צו וועלכער מען האט איהם גערופען צו אינוועסטירען זיין גאנצע פינאנציעלע קראפט, איז צו שאפען אר-בייטס-ווערשטאטען און אויסצובויען די דייטשע וועהרמאכט".

אנגענומען דער פארשלאג וועגן סטעריליזאציע

אויפן קאנגרעס פון שטראף-רעכט אין בערלין

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

„האוואס" מעלדעט פון בערלין: דער אינטער-נאציאנאלער קאנגרעס פון שטראף-רעכט האט אנ-גענומען א בעשלוס, וואס עמפפעהלט סטעריליזאציע און קאסטראציע.

בעת דער דיסקוסיע האט דער דעלעגאט פון אמסטערדאם (?) ערקלערט, אז דער ענין געהערט נישט צו דער קאמפעטענץ פון שטראף-רעכט. דער בראזילישער דעלעגאט איז ארויסגעטרעטען געגען דער סטעריליזאציע און קאסטראציע און געפא-דערט, אז די אפשטימונג זאל פארקומען לויט די מלוכות. דער פארשלאג איז אדורכגעפאלען. עס דארף בעטאנט ווערען, אז די דייטשען האבען געהאט א מעהרהייט אויפ'ן קאנגרעס און דער בראזילישער דעלעגאט האט מיט זיין פארשלאג געוואלט שטערען דער דייטשער דעלעגאציע אז זי זאל אנווארפען איהר ווילען דעם קאנגרעס.

—=—

די ערשטע דריי קרבנות פון דער קאטאסטראפע פון דער אונטערגרונד-באהן

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

אפיציעל מעלדעט מען, אז נאך א אנגע-שטרענגטער ארבייט האט מען היינט בעוויזען צו-צוקומען צו די ערשטע דריי קרבנות פון דער קאטאסטראפע אין בערלינער טונעל פון דער אונ-טערגרונד-באהן. דאס ארויסנעהמען די קערפערס פון די איבריגע קרבנות וועט נאך פאדערן א פאר טעג אנגעשטרענגטע ארבייט.

עס ברענען וועלדער אין דייטשלאנד

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

פון אכען מעלדעט מען, אז צוליב דער אומפארזיכטיגקייט פון פאסטוכער האט זיך אנגע-צינדען א סאסנאווער וואלד. די שרפה האט זיך פערשפרייט מיט א געוואלדיגער שנעליגקייט.

עס איז פערברענט געווארען איבער הונדערט מארגעס וואלד.

באהן-קאטאסטראפע הינטער לעמבערג

לעמבערג, 24 (טעלעפאניש)

אין דער נאכט פון 23. אויפ'ן 24. איז צווישען די סטאציעס זימנא-ווארא און לעמבערג דער שנעל-צוג בערלין—בוקארעשט ארא פון די רעלסען. דער לאקאמאטיוו און 5 וואגאנען זענען ארא פון די שינעס און זיך איבערגעקעהרט. דריי פערזאן זענען לייכט פערוואונדעט געווארען.

בעקאנטמאכונג!
געעהרטע קאנסומענטען!
דער געוועזענער כשר'ער
באר „מאנגריא"
2 לעגיאנוב 2
איבערגענומען אונטער דער לייטונג פון בעי-וואוסטען פעבטאן לעאן אפאטאוואסקי און עמפפעהלט פרישע געשמאקע מיטאגען פון 1 זל. או ווי אויך פריהשטיקען און אווענדברויט'ן.

פאר גארד, ביזשוטעריע
און לאמבארד- סוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7

ד"ר
ל. שיפמאן
האט זיך איבערגעצויגען
פון זשעראנא 3
אויף 64 זאכאדניא 64
פרגנס, 2-טער שטאק. טעל. 106-72.

אויערן, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו., ווי אויך אמבולא-טארישעס פון 9—2 און פון 4—8 אווגט

ד"ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווגט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייז

א לאקאל
פון 2 צימער און קוך
אויף פיעטריקאווער גאס צווישען זא-ווארזקא און שרודמיעסקא, פארמער ווערט פון זאפארט געזוכט.
אפערטען אונטער „N. T." אין אדמיני פון דער צייטונג. מעקלערס געווינשען.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאנץ ניי ווי אויך נייע היטען צו
3.50
Modystka
„TOLA"
23 Zawadzka 23

קלוגמאנ'ס פענסיאנאט
אין פאדעמביע ביי טושין
1-טע סטאציע, זשעראמסקיעגא 21
עמפפעהלט הערליכע זוניגע צימערן מיט אלע בע-קוועמליכקייטען — אין סאסנאווע וואלד.
ערשטקלאסיגע שטרענג כשר'ע קוך!!!
אויפן פערלאנג — דיעטישע
פאר פאמיליעס — ערמעסיגטע פרייזען

Z prawami gimnazjów państwowych
Prywatne Gimnazjum Męskie
i SZKOŁA POWSZECHNA
I. KACENELSONA
ul. Zawadzka 43, tel. 151-79
איינשרייבונגען אין אלע גימנאזיאל-קלאסען, ווי אויך אין אלע קלאסען פון פאוושעכנע שולע נעמט אן די קאנצעלאריע טאג-טעגליך (אויסער שבת) פון 10—1 פארמיטאג און פון 5—6 נאכמ. אויך ווערען אנגענומען קינדער אין עלטער פון 4 ביז 6 יאהר אין
איינציגען העבראישען גן-ילדים
(פרעבעל-שולע).

Dr. Justman
צוריקגעקעהרט.
NAWROT 8 front 2 piętro
Telef. 138-99.

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראנקהייטען
(ספעציאליסט פאר הארץ-קראנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אן פון 6 ביז 8 אווענר.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאסלעס
Piotrkowska 164
Tel. 114-20.
צוריקגעקעהרט

DR.
J. Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
נארוטאוויטשא 9, טעל. 122-95.

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאוואדזקא 14, טעל. 108-33
נעמט אן פון 10—2 און פון 4—7 אווענט

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 4, טעל. 134-72
נעמט אן פון 2 ביז 3.30 נאכמיטאג
און פון 6.30 ביז 8.30 אווענט
אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 10—12 ביטאג.

די לייטונג
פון די ארטאדאקסישע מוסדות החנוך
ארחות נעם
פריהער „דרכי נעם"
I. קילינסקיעגא 50, טעל. 215-26
II. אל. 1-טער מאי 20, „ 200-43
מאכט בעקאנט, אז די איינשרייבונגען פון תלמידים צום נייעם שול-יאהר, קומען פאר אין די קאנצעלאריעם יעדען טאג פון 9—1 און פון 4—7.

הזכרה
היינט, זונטאג, דעם 25 אויגוסט 1935, 12 א זייגער בייטאג קומט פאר א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער אונפערגעסליכען מאן און פאטער
נ"ע
יעקב אהרן פעדאן
צו וועלכע עס ווערען געבעטען קרובים, פריינד און בעקאנטע.
די טיפטרויערנדע פאמיליע.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
עמט אן ביז 8 פריה, פון 12 ביז 2 מיטאג און פון 5—9 אוו. זונטאג פון 10—1 בטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייז

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען-, הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145,
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

ענגלאנד גרייט זיך

עס ווערן פערשטאַרקט די גאַרניזאָנען פון די ענגלישע סטראַטעגישע פונקטען

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

אויף דער קאָנפערענץ פון די מיניסטאָרען, וואָס איז פאָרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון וויצע־פרעמיער מאַקדאָנאַלד, זענען אָנוועזענד געווען אַ חוץ דעם אויסערן־מיניסטער האָאַר, מיניסטער אידען, פינאַנץ־מיניסטער גאַליעוויל טשעמבערלען ערשטער לאָרד פון דער אַדמיראַליטעט, פלאָט־מיניסטער מאָנסטעל, קריגס־מינ. לאָרד האַליפאַקס קאָלאָניען־מיניסטער מאַלקאָלם מאַקדאָנאַלד, ווי אויך די שעפן פון די שטאַבען פון מיליטער פון ים, יבשה און לופט. די אָנוועזענהייט פון די דאָזיגע פערזאָנען אויף דער קאָנפערענץ פון די מיניסטאָרען האָט אַרויסגערופן פערשידענע קלאַנגען. אין איינעע קרייזן טייטשט מען דאָס אויס אַז ענגלאַנד האָט בדעה צו דערגענצען די גאַרניזאָנען אויפ׳ן מיטעללענדישען ים, און קודם־כל פערשטאַרקען דעם פלאָט אויפ׳ן מיטעללענדישען ים, בכדי צו פערזיכערן די האַנדעלס־וועגען, וואָס פיהרען אויף מזרח

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

דער ליבעראַלער „סטאַר" שרייבט, אַז די ענגלישע מיניסטאָרען, וואָס צו זייער קאָמפּעטענץ געהערט די אַביסינישע פראַגע, פערנעהמען זיך איצט מיט דער פראַגע פון בעפעסטיגען די גאַרניזאָנען אין די סטראַטעגישע פונקטען אויף דעם וועג צווישען ענגלאַנד און דעם רויטען ים, ווי אויך אויף דער גרעניץ פון די ענגלישע קאָלאָניעס און אַביסיניען און די איטאַליענישע קאָלאָניעס אין מזרח־אַפריקאַ.

נישט אַ מלחמה נאָר פאָליציייאישע מיטלען

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

„דיילי טעלעגראַף" אַרומרעדענדיג די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון דעם איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט שטרייכט אונטער, אַז אַן׳עווענטועלע קריגס־אַקציע וועט טראָגען דעם כאַראַקטער פון „פאָליציייאישע מיטלען"

די אַביסינישע בעפעלקערונג גרייט זיך צום קאַמף

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

דער ספּעציעלער קאָרעספּאָנדענט פון „איוניען־סטאַנדאַרד" מעלדעט פון אַדיס־אַבעבאַ, אַז די פאַבריק פון קריגס־מכשירים, וואָס איז אויפגעבויט געוואָרען לויט׳ן בעפעהל פון איצטיגען קעניג, נאָך איידער ער איז בעשטיגען דעם טראָן, און איז ביז־איצט געווען נישט־טעטיג, ווערט איצט שנעל געבראַכט אין אָרדנונג, בכדי זי צו לאָזען אין בעטריב. די אַרבייטען ווערען געפיהרט אין געהיים און ווערען שטרענג אָפּגעהיט.

אין די אויסלענדישע קאָנסולאַטען הערשט אַ בעאומרוהיגונג. די אַמעריקאַנישע און ענגלישע מיסיעס גרייטען זיך אַרויסצופאָהרען.

לענגאויס דער צפון־דיגער גרעניץ, דאָרט וואו עס ווערט ערוואַרט דער איטאַליענישער אָנגריף גראָבט די בעפעלקערונג אויס טיפע גריבער, לויט׳ן מוסטער ווי מען כאַפּט ווילדע חיות. די דאָזיגע גריבער ווערען בעדעקט מיט טרוקענע צווייגען און "בלעטער.

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

„טיימס" מעלדעט פון אַדיס־אַבעבאַ, אַז עס ווערען גערופען צום מיליטער 12־יעהריגע יונגלעך הגם דער מיליטער־פליכט הויבט זיך אָן ערשט אין עלטער פון 18 יאָהר.

אַ חוץ דעם מעלדעט דער קאָרעספּאָנדענט, אַז אין אַדיס־אַבעבאַ קומען פאָר יעדען טאָג צו 6 שעה איבונגען פון אַנ׳ערך 5000 פריייוויליגע, וואָס רעקרוטירען זיך פון פויערים, סוחרים און אַרבייטער. נאָך די איבונגען קעהרען זיי זיך צוריק צו זייערע בעשעפטיגונגען. צום סוף בעטאָנט נאָך דער קאָרעספּאָנדענט, אַז נישט קוקענדיג אויפ׳ן פערבאָט אַרויסצופיהרען געוועהר קיין אַביסיניען, קומט אָבער דאָ אַן פערשידענע לענדער געוועהר און אַמוניציע קיין אַדיס אַבעבאַ.

מוסאָליניס זוהן אָפּגעפאָהרען קיין אַביסיניען

ר וי ם, 24 (ספּ. טעל.)

פאַר׳ן אָפּפאָהרען קיין מזרח־אַפריקאַ זענען מוסאָליניס זיהן אָנוועזענד געווען אויף דער ערעפנונג פון אַ נייער ספּאָרט־געזעלשאַפט.

דער סעקרעטאַר פון דער פאַשיסטישער פאַרטיי האָט איבערגעגעבען מוסאָליני׳ס זיהן צוויי רעוואָלווערן און זיי דערביי געזאָגט: „דערהרגעט דעם שונא איידער ער וועט אויספיהרען אַנ׳אַטענטאַט אויף אייער לעבען".

אין פאַל פון אַ גאַז אַטאַק

אַ ד י ס־אַ ב ע ב אַ, 24 (ספּ. טעל.)

היינט איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ בעפעהל פון קייזער צו דער בעפעלקערונג צו פערלאָזען זייערע וואוינונגען אין פאַל פון אַ לופט־אַטאַק און זיך בעהאַלטען אין די וועלדער. דאָס דערנעהנטערען זיך פון אַ לופט־אַטאַק וועט אָנגעזאָגט ווערען דורך אַ רייה שאָסען.

דער רעגען האָט אויפגעהערט אָבער מען מוז נאָך וואַרטען

ר וי ם, 24 (ספּ. טעל.)

די פרעסע מעלדעט פון רוים, אַז אין דער מדבר אָגאַרן האָט זיך שוין דער רעגען אָפּגעשטעלט, אָבער דאָס גאַנצע לאַנד איז בעדעקט מיט בלאָטעס, וואָס מאַכט אונמעגליך די קאָמוניקאַציע פון מיליטער מינדעסטענס ביז אָקטאָבער.

אינדיש מיליטער קיין אַביסיניען

ר וי ם, 24 (ספּ. טעל.)

פון באָמביי מעלדעט מען, אַז אַנ׳אָפּטיילונג פון 6־טען אינדישען פולק אין פענדושאַב איז אָפּגעפאָהרען קיין אַביסיניען, וואו עס וועט היטען וואַך אין דער ענגלישער געזאַנדשאַפט אין אַדיס אַבעבאַ.

שליסען דעם סועץ־קאַנאַל

בכדי אונמעגליך צו מאַכען אַ מלחמה, פאָדערט סאָציאַליסטישער אינטערנאַציאָנאַל

ב ר י ס ע ל, 24 (ספּ. טעל.)

„לע פעפל" פערעפענטליכט אַ נייעם אויפרוף פון סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל, וואָס פאָדערט פון דער פעלקער־ליגע אויפצוצווינגען אַ אַרביטראַזש אין דעם איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט. די מלחמה, ווערט געזאָגט אין אויפרוף, דאַרף אונמעגליך געמאַכט ווערען דורכ׳ן שליסען דעם סועץ־קאַנאַל און דורך אָנווענדען ווירטשאַפטליכע סאַנקציעס, וואָס זענען פאָרגעזעהען אין פעלקער־ליגע־אָפּמאַך.

קאַטאַסטראָפע אויפ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען לופט־געניעג

3 פליהער דערהרגעט

אַ ל ע ק ס אַ נ ד ר י אַ, 24 (ספּ. טעל.)

אַנ׳איטאַליענישער עראָפּלאַן, וואָס בעטייליגט זיך אין אינטערנאַציאָנאַלען לופט־פליהער־געניעג, וואָס האָט זיך היינט אָנגעהויבען איז אַראָפּגעפאַלען פון אַ בעדייטענדער הויך. די דריי לופט־פליהער זענען דערהרגעט געוואָרען אויפ׳ן אָרט.

ווּעקגעקומען אַנ׳אַעראָפּלאַן מיט פּאַסאַזשירען

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

פון טאָקיאָ מעלדעט מען, אַז עס איז אויף 6 געהיימנישפולען אופן פערשוואונדען געוואָרען אַנ׳אַמעריקאַנישער פּאַסאַזשיר־אַעראָפּלאַן, וואָס איז דעם 18 אַרויסגעפלויגען פון דאַוסאָן קיין פערבענקס אויף אַלאַסקאַ. אין אַעראָפּלאַן האָבען זיך געפינען 3 פּאַסאַזשירען און אַ פּילאָט.

סובווענצען פון דער א"י־רעגירונג אויף יודישע צוועקען

ירושלים (יט"א) די א"י־רעגירונג האָט ענדגילטיג בעשטעטיגט די סובווענצען פאַר די יודישע שולען, געזונדהייטס־וועזען, און אינסטיטוציעס פון סאָציאַלער שוץ. די רעגירונגס־סובווענצען אויף יודישע צוועקען בעטרעפען סך־הכל 51.944 פונט, דערונטער 36.000 פונט פאַר דעם העברעאישען שולוועזען (מיט 18.000 פונט מעהר ווי אין פאָריגען יאָהר), 5.841 פונט פאַר׳ן שפּיטאַל אין תל־אביב, 1.700 פונט פאַר׳ן שפּיטאַל אין צפת, 4.300 פאַר דעם נייעם בנין פון קופת־חולים שפּיטאַל אין פתח־תקוה, 1300 אויף בויען אַ שפּיטאַל אין עמק, 1765 פונט אויף שול־היגיענישער טעטיגקייט און 1038 פונט אויף קינדער־שוץ.

27 מיליאָן דאָלאַר אויף וויסענשאַפטליכע און פילאַנטראָפּישע צוועקען

נ י ו־ י אָ ר ק, 24 (ספּ. טעל.)

אַ פּאָר טאָג נאָכדעם, ווי עס האָט זיך בעוויזען דער אַפּעל פון פּרעזידענט רוזוועלט צום קאָנגרעס, וואָס פאָדערט צו העכערען דעם שטייער פון נדבות, האָט דער יונגער דזשאָהן ראָקפעלער פערטיילט אויף ווירטשאַפטליכע און פילאַנטראָפּישע צוועקען 27 מיליאָן דאָלאַר אין אַקציעס פון „סטאַנדאַרד אָיל קאָמפּאַני".

די רעפּובליקאַנישע פּרעסע בעטאָנט, אַז אויב די געזעצען, וואָס יוערען פּראָיעקטירט דורך רוזוועלט׳ן יועלען אָנגענומען ווערען, וועלען די אַמעריקאַנישע גרויסע פונדאַציעס בעקומען אַ גרויסען קלאַפּ. די מלוכה וועט צונעהמען ריזיגע שטייערען, וואָס יועלען אויסגעגעבען ווערען אונפּראָדוקטיוו און די טעטיגקייט פון די וויסענשאַפטליכע און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס וועט פּאַראַליזירט ווערען.

קאַטאַסטראָפאַלע פערפלייצונג אין יאַפּאַן

10 מיליאָן יען שאָדען

ט אָ ק י אָ, 24 (ספּ. טעל.)

אויף דער אינזעל האָנדאָ אין די בוכטעס אָוואַרי און אָמאַרי איז צוליב אַ שטאַרקען שטורם פאָרגעקומען אַ פערפלייצונג. דער ים איז אַרויס פון די ברעגעס. די כוואַליעס האָבען פערגאָסען די ברעגעס צווישען אָנדערעם דאָס שטעטעל אָקיטאַ. 52 פערזאָן זענען דערטרונקען געוואָרען, 75 פערזאָן זענען שווער פערוואונדעט, 1200 הייזער זענען צושטערט געוואָרען. דער היזק בעטרעפט 10 מיליאָן יען.

לעוואַניעווסקי האָט אָפּגעלייגט זיין פליה אויפ׳ן אַנדערן יאָהר

מ אָ ס ק ו ע, 24 (ספּ. טעל.)

דער פּראָפעסאָר שמידט האָט אָפיציעל ערקלערט דעם פאָרשטעהער פון „טאַס", אַז לעוואַניעווסקי וועט שוין איצט נישט אַדורכפיהרען זיין געפּלאַנטען פליה מאָסקווע — סאַן־פראַנציסקאָ. דעם דאָזיגען פליה וועט ער אונטערנעהמען ערשט אין זומער פון קומענדיגען יאָהר.

אַטענטאַט אויפ׳ן פּאָרט אין סינגאַפּור

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

„עקספּרעס טעלעגראַף" מעלדעט, אַז אין סינגאַפּור זענען אַרעסטירט געוואָרען צוויי יאַפּאַנער, וואָס האָבען זיך געפונען אין דער סטרעפע פון פּאָרט. די אַרעסטירטע האָבען בײַ זיך געהאַט מאָדערנע אויפרייס־מאַטעריאַלען אין אַזאַ סכום, אַז עס איז גענוג געווען אויפצורייסען די הויפּט־טעכנישע איינריכטונגען פון פּאָרט אין סינגאַפּור. די יאַפּאַנער וועלען געמשפּט ווערען אין אַ שנעל־געריכט.

אַ צוזאַמענשטויס מיט אויפשטענדיגע אין אינדיען

ל אָ נ ד אָ ן, 24 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות, וואָס זענען דאָ אָנגעקומען איז אויף דער צפון־מערבדיגע גרעניץ פון אַביסיניען געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס מיט אַ פיינדליכען שבט, דערביי איז אַ ענגלישער אָפיציר און 4 ענגלישע זעלנער פערוואונדעט געוואָרען, 5 זעלנער פון בערג־אַרטילעריע זענען דער׳הרג׳עט געוואָרען.

די פערלוסטען אויף דער זייט פון די אויפשטענדיגע זענען געווען אַ סך גרעסער.

2 אַעראָפּלאַנען־קאַטאַסטראָפעס

ב ו ק אַ ר ע ש ט, 24 (ספּ. טעל.)

אויפ׳ן היגען לופט־פליהער־פּלאַץ זענען געשעהען צוויי לופט־פליהער־קאַטאַסטראָפעס. אַ מיליטערישער אַעראָפּלאַן, וואָס איז פּילאָטירט געוואָרען דורכ׳ן בעקאַנטען פליהער יאַנעסקו איז אַראָפּגעפאַלען בעת אַקראָבאַטישע איבונגען. דער פליהער יאַנעסקו איז דערהרגעט געוואָרען אויפ׳ן אָרט.

דאָנערשטאָג איז ווידער פאָרגעקומען אַ קאַטאַסטראָפע מיט אַנ׳אַעראָפּלאַן פון דער ציווילער לופט־פליהער־שולע. דער פּילאָט און דער מעכאַניק זענען דערהרגעט געוואָרען.

טיפוס־עפּידעמיע אין טערקיי

ס ט אַ מ ב ו ל, 24 (ספּ. טעל.)

אין סטאַמבול זענען נאָטירט געוואָרען צאָהלרייכע טיפוס־פעלען. עס הערשט אַ מורא פאַרן אויסברוך פון אַנ׳עפּידעמיע. ביז־איצט זענען נאָטירט געוואָרען 150 פעלען.

פאַר בעליידיגען היטלער׳ן ווערט אַ יודישער סוחר אין וואַרשאַ אָנגעקלאָגט אין געריכט

עס דראָהט איהם דריי יאָהר תפיסה

וו אַ ר ש אַ, 24 (ספּ. טעל.)

נחום האַלבערשטאַט, אַ אייגענטימער פון אַ סקלאַד אָפּטעטשנע איז פערשיט געוואָרען פון דייטשע פירמען מיט אָפערטען וועגען ליפערונגען פון פערשידענע אַרטיקלען. צווישען אַנדערן האָט ער אויך דערהאַלטען אַ בריף פון דער בעקאַנטער דייטשער פאַבריק „עלעקטראַצענטאַל פישער". ווען די דאָזיגע פירמע האָט איהם ווידער אין אַ געוויסען טאָג צוגעשיקט אַ אָפערטע, האָט האַלבערשטאַט נישט עפענדיג דעם בריף אָנגעשריבען אויף דעם קאָנווערט אויף דייטש: „שוין מעהרערע מאָל האָב איך געבעטען די הערען, אַז זיי זאָלען מיך נישט מעהר בעאונרוהיגען מיט זייערע בריף, צוליב דעם, וואָס עס עקזיסטירט אַ היטלער־רעזשים, וועל איך נישט אָננעמען קיין שום אָפערטען אַזוי לאַנג ווי היטלער מיט זיין באַנדע וועלען רעגירען מיט דייטשלאַנד וועט קיין שום אָרענטליכער מענש מיט איך נישט אויפהאַלטען קיין בעציהונג". די בריף איז צוריקגעגאַנגען קיין דייטשלאַנד.

דער סוף איז איצט, אַז די פּוילישע פּראָקוראַטור האָט איצט צוגעצויגען האַלבערשטאַטען צו פעראַנטוואָרטליכקייט לויט אַרטיקעל 111 פון שטראָפקאָדעקס, לויט וועלכען עס דראָהט איהם דריי יאָהר תפיסה.

די גרויסע אַנטי־נאַצי־דעמאָנסטראַציע אין וואַשינגטאָן

מיט׳ן אַנטייל פון פיהרענדע אַמעריקאַנער פּאָליטיקער

וו אַ ש י נ ג ט אָ ן (יט"א) אַ 3000 קעפּיגער עולם פון יודען, קאַטאָליקען און פּראָטעסטאַנטען האָט זיך בעטייליגט אין דער גרויסער פּראָטעסט־פערזאַמלונג געגען די נאַצי־רדיפות אויף מינדערהייטען אין דייטשלאַנד.

מיט שאַרפע רעדעס געגען דעם גאַסען־שגעון און די ווילדע רדיפות אויף יודען און קאַטאָליקען זענען אַרויסגעטרעטען סענאַטאָר קינג פון יוטאַ, סענאַטאָר מילערד טידינגס פון מערילענד, דער בערימטער קאַטוילישער פיהרער דזשאָן רייען, סעקרעטאַר פון דער אַמעריקאַנער אַרבייטער־פעדעראַציע פראַנק מאָריסאָן און די מיטגלידער פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס סאַמועל דיקשטיין, עמנואל פּעלער, און וויליאַם סיטראָן.

סענאַטאָר וויליאַם קינג האָט אין זיין רעדע ערקלערט, דאָס ער וועט פערלאַנגען אָפּצושאַפען דעם האַנדעלס־אָפּמאַך צווישען די פעראייניגטע שטאַטען און דייטשלאַנד.

רעפעראַטען אויפן ציוניסטישען קאָנגרעס

„די לייסטונג פון פּראָבלעמען פון קרן־קימת־לישראל"
רעפעראַט פון מ. מ. אוסישקין

לוצערן, (יט"א). אויף דער היינטיגער פּלענאַר זיצונג פון קאָנגרעס האָט מ. מ. אוסישקין געהאַלטען א רעפעראַט א.ד.ט. „די לייסטונג פון פּראָבלעמען פון קרן קימת לישראל".

אין בעריכט וועלכער איז פאָרגעשטעלט געוואָרען דעם קאָנגרעס וועגען דער אַרבייט פון קק"ל ווערט אָנגעוויזען אז דער באָדען ערווערב אין א"י ווערט שווערער פון טאָג צו טאָג, דער יודישער לאַנד בעזיץ אין א"י וואַקסט אין א זעהר לאַנגזאַמען טעמפּאָ. נישט קוקענדיג אויף די אונגעוועהנליכע אָנשטרענגונגען און גרויסע געלד הוצאות, איז דער קק"ל אין די לעצטע צוויי יאָהר נישט געווען ביכולת אויסצולייזען אזוי פיל באָדען ווי אין די פריהערדיגע צוויי יאָהר, אין תרצ"א האָט דער קק"ל ערוואָרבען 40,388 דונאַם צום דורכשניטס פּרייז פון קנאַפּע 5 פונט פאַרן דונאַם. בעת אין תרצ"ד האָט דער פאָנד ערוואָרבען בלויז 7.845 דונאַם צום דורכשניטס פּרייז פון העכער 6 און א האַלב פונט. אין די דאָזיגע ציפערען ליגט אפשר דער שליסעל צו פערשטעהן דעם איצטיגען מצב פון א"י.

צאָהלרייכע פאַקטאָרען האָבען געווירקט אויף דער טעמפּאָ פערלאַנגזאַמונג אין יודישען באָדען ערווערב עס זענען דאָ פאַקטאָרען פון אויסערליכער נאַטור. איבער וועלכע מען קען נישט האָבען קיין שליטה, אָדער א זעהר קליינע השפעה.

אין דער ערשטער ריה געהערען אהער די שוועריגקייטען מצד דער רעגירונג. בעזונדערס אין געביט פון דער געזעצגעבונג, למעשה טרעפט זעהר אָפט אז באָדען וואָס געפינט זיך זייט יאָהרען אין יודישען בעזיץ קאָן נישט ענדגילטיג איבערגעהען אין רשות פון יודען מחמת דער בעטרעפענדער געזעצגעבונג.

א צווייטע שוועריגקייט בעשטעהט אין דער האַלטונג פון די אַראַבישע באָדען פערקויפער וועלכע האַלטען זיך אָפּ פון פערקויפען באָדען, היות זיי וואַרטען אויף נאָך ווייטערע פּרייזען שטייגערונג.

דער וויכטיגסטער פאַקטאָר איז אָבער דער, וואָס ווערט געשאַפען דורך יודען גופא — נעמליך צוליב דער באָדען שפּעקולאַציע וועלכע האָט אריינגעטריבען די פּרייזען אין ממש פאַנטאַסטישע ציפערען.

אין לאַנד איז פאַראַן פיל קאַפּיטאַל, וואָס האַלט אז אינוועסטיציעס אין באָדען זענען די צומייסטען פּראָפיט ברענגענדע,, צאָהלרייכע געזעלשאַפטען טרייבען א באָדען שפּעקולאַציע וואָס טרעפט נישט אָן אויף קיין שום שוועריגקייטען און אָפּהאַלט, די שפּעקולאַנטען בעגנוגען זיך נישט מעהר, ווי בשעתו אויף שטאַטישען באָדען. נאָר טון זייער דעסטרוקטיווע אַרבייט אויך אויפן לאַנד.

עס זענען נישטאָ קיין שום גרעניצען פאַר דער רייזען אויפשרויפונג, און מען נעהמט נישט אין אַכט דעם ווירטשאַפטליכען ווערט אָדער אויסניציגקייט פון באָדען.

דער קק"ל קען נאַטירליך נישט אָנטיילנעהמען אין די דאָזיגע טרייבערייען און ער איז געצוואונגען זיך צוריקצוציהען פון די ערטער, וואו די שפּעקולאַציע בושעוועט, בעגרעניצענדיג זיך אויף געביטען וואו מען קען האָפען אז די שפּעקולאַנטען וועלען זיך אהין נישט רייסען. הויפּטזעכליך דערפאַר וואָס ער איז געווען געצוואונגען צו צאָהלען אין מאַנכע פּאַלען אַזעלכע פּרייזען וועלכע ער וואָלט קיינמאָל נישט אַקצעפּטירט אין נאָרמאַלע בעדינגונגען.

אין אַזעלכע תנאים איז דער באָדען ערווערב געוואָרען דער שווערסטער טייל פון דער אויפבוי אַרבייט. די יודישע וועלט מוז זיך אָפּגעבען א חשבון. אז די דאָזיגע אַרבייט פאָדערט זאָגאַר מעהר ווי בלויז פערשטאַרקטע אָנשטרענגונגען און פערגרעסערטע הוצאות, דער יודישער אויפבוי פון א"י שטעהט פאַר דער גרויסער סכּנה וואָס בעדראָהט דער עיקר די גאולת הארץ. די מעגליכקייטען פאַר דעם באָדען ערווערב ווערען מיט דער צייט אַלץ מעהר בעשרענקט. און קריטיש. דער פאַקטאָר פון צייט ווירקט ליידער נישט אין דער פּאָזיטיווער ריכטונג.

די ציוניסטישע בעוועגונג מוז זיך אָפּגעבען א חשבון אז דער באָדען ערווערב איז די אויפגאַבע וואָס איז אויסגעשטעלט אויף די גרעסטע סכּנות, בעת זי איז די וויכטיגסטע און — קודם כל — דרינגענדסטע אויפגאַבע פון אויפבוי־ווערק. אַלע אָנשטרענגונגען מוזען געהען אין דער ריכטונג פון דער גאולת הארץ, די דאָזיגע אויפגאַבע קען אויסגעפיהרט ווערען אויסשליסליך דורך דער פערמיטלונג פון קק"ל.

די לאָזונג פון דער ציוניסטישער בעוועגונג פאַר דער נעכסטער צוקונפט מוז ווערען א בעדייטענדער וואוקס פון לאַנד ערווערב דורכן קק"ל, די פאָנדען פון קק"ל מוזען פערגרעסערט ווערען, און דאָס קען געשעהען אויף פערשידענע וועגען: קודם כל דורך דער אינטענסיפיקאַציע פון די זאַמעל מעטאָדען, צווייטענס, מוז דער קק"ל בעקומען די מעגליכקייט צו זאַמלען גרעסערע בייזשטייערונגען דורך דער פערמיטלונג פון ספּעציעלע קאַמפּאַניעס. דאָס וועט קענען געטון ווערען אויף אַזאַ אופן, וואָס זאָל נישט ברענגען קיין שאָדען די אַקציעס פון קרן היסוד, צו דעם צוועק מוז רעווידירט ווערען דער אָפּמאַך צווישען ביידע קרנות, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען אין 1925, דער קאָנגרעס וועט האָבען צו בעטראַכטען אַן ענטשפּרעכענדען רעוויזיאָנס־פּראָיעקט.

עס ווערען נאָך געמאַכט אַנדערע פאָרשלאָגען, וואָס בעצוועקען צו פערגרעסערען די הכנסות פון קק"ל.

די ציוניסטישע וועלט מוז איינזעהען אז די אויפגאַבע פון גאולת הארץ איז אריינגעטרעטען אין א דעצידירענדע פּאַזע. אַלץ וועט זיין אָפּהענגיג בלויז פון די פאָנדען וואָס דער קק"ל וועט בעקומען אין זיין רשות,

דער בעריכט פון קק"ל גיט לסוף אַנ'איבערזיכט פון דער אַרבייט וואָס איז דורך דעם פאָנד אָפּגעטון געוואָרען אין משך פון די לעצטע צוויי יאָהר.

„פופצעהן יאָהר קרן־היסוד"
רעפעראַט פון לייב יפה

לוצערן, (יט"א). אויף דער היינטיגער זיצונג פון קאָנגרעס פּלענום האָט לייב יפה געהאַלטען א רעפעראַט „15 יאָהר קרן היסוד".

15 יאָהר — זאָגט יפה — איז א קורצער פּעריאָד אין לעבען פון א פאָלק, ווען דער קרן היסוד איז געגרינדעט געוואָרען אין 1920 האָט ער אין זיין ערשטען אויפרוף צום יודישען פאָלק געשריבען אז דאָס יודישע פאָלק ליידט פון נגישות, וועלכע עס האָט נישט געקענט זייט דעם חורבן בית שני, זייט 1920 האָט זיך די לאַגע נישט געענדערט. די יודישע טראַגעדיע איז געוואָרען פיל גרעסער, די שאָטענס פון מיטעלאַלטער הענגען איבער אונז. אָבער די טראַגעדיע איז נישט געגאַנגען לאיבוד, די קאַטאַסטראָפע פון די דייטשע יודען האָט זיי געעפענט די אויגען. אויף דעם מצב פון ישראל צווישען די פעלקער.

אין אַזעלכע בעדינגונגען האָט דער קרן היסוד געפיהרט זיין אַרבייט. זייענדיג שטאָלץ און צופרידען פון די דערגרייכונגען איז ער אָבער נישט פריי פון געפיהלען פון אונרוה. דער ערשטער אויפרוף פון קרן היסוד מיט 15 יאָהר צוריק האָט דערמאָנט דעם פאָלק פון די גרויסע יודישע טראַדיציעס פון מעשר. מיר האָבען געוואָלט מיטרייסען דאָס פאָלק, מיר האָבען געהאָפט אז אין די ערשטע 5 יאָהר וועלען מיר זאַמלען 25 מיליאָן פונט. געזאַמעלט האָבען מיר אָבער אין די גאַנצע 15 יאָהר נישט מעהר ווי אַנ'ערך 5 און א האַלבען מיליאָן פונט. אונזער רוף איז נאָך נישט דערגאַנגען צו אַלע טיילען פון פאָלק, בלויז א קליינער טייל האָט זיך אָפּגערופען אויף אונזער ווערק.

צוליב אונזער אייגענער שולד האָבען מיר פיל פערלאָרען — און דערפאַר איז גרויס אונזער צער, אויב מיר האָבען מיט די בעשיידענע מיטלען געקענט אויפטון אַזוי פיל ווי מיר האָבען אויפגעטון, ווי גרויס וואָלטען געווען אונזערע דערגרייכונגען ווען דאָס יודישע פאָלק וואָלט זיך אָפּגערופען אַזוי ווי מיר האָבען עס געפאָדערט!

מיר מעגען אָבער אויך זיין שטאָלץ און צופרידען. טראָץ אַלע שטערונגען און שוועריגקייטען האָבען מיר געלעגט א פעסטען יסוד פאַר דער צוקונפט. מיר האָבען געזאַמעלט פינפטהאַלבען מיליאָן — אָהן קיין שום מלוכהשער מאַכט, בלויז מיט כח פון אונזער אידעאַל, מיטן כח פון אַרבייט און קרבנות גרייטקייט, דאָס איז נישט געווען קיין פילאַנטראָפּיע, דאָס פאָלק האָט געגעבען פאַרן קרן היסוד ווי מען צאָהלט א שטייער. פיל האָבען טאַקע געגעבען מעשר — דאָס זענען די צאָהלער פון יודישען בירגער שטייער פאַרן אויפבוי פון יודישען לאַנד. אין אונזער ווערק זענען מיר אריינגעדרונגען אין אַלע טיילען פון דער וועלט — פון דעם ווייטען אוגאַנדא און ראָדעזיען אין אַפריקע ביז ניי־זעלאַנד און אויסטראַליען, פון די לענדער פון צענטראַל אַמעריקא, ביז כינע און יאַפּאַן.

דער קרן היסוד איז אָבער נישט בלויז אַנ'אינסטרומענט פאַר געלד־זאַמלונגען, דאָס איז נישט זיין איינציגע פונקציע, נישט זיין איינציגע קראַפט, זיין כח איז א מאָראַלישע, ער ברענגט די בשורה פון גאולה אין די פערוואָרפענסטע ערד ווינקעלעך, אין צער פון יודישען לעבען ברענגט ער דעם יום טוב פון בנין הארץ.

איהר ווייסט וואָס דער קרן היסוד האָט אויפגעטון, — מיר מוזען עס זיך אָבער תמיד איבערחזרן, באמת, מיר האָבען נישט גענוג אונטערשטראָכען, וואָס דער קה"י האָט אויפגעטון אין די 15 יאָהר. וואָס א"י איז היינט פאַר די יודישע מאַסען, איז עס נישט געוואָרען פון זיך: די חלוצישע אַרבייט פון קה"י האָט געלעגט דעם וועג.

ווי וואָלט היינט אויסגעזעהען דאָס לאַנדווירטשאַפטליכע א"י ווען נישט דער עמק הירדן, עמק יזרעאל, עמק־חפר, עמק זבולון, די רמת השרון, די ישובים אויף די הרי יהודה, דער קה"י האָט געשאַפען דאָס יודיש־נאַציאָנאַלע דאָרף, דעם יודישען לאַנד־אַרבייטער, צוגעבונדען צו דער ערד מיט אונצוריים באַרע בענדער,

לייב יפה רעדט דאַן ארום די פערשידענע פאָרמען פון דער לאַנדווירטשאַפט, וואָס זענען געשאַפען געוואָרען מיט דער הילף פון ק"ה דער יודישער אגראַר עקספּערימענט אין א"י — זעצט פאָרט יפה — האָט געוואונען די אָנערקענונג פון דער גאַנצער וועלט, זאַכפערשטענדיגע האַלטען דאָס פאַר איינס פון די געלונגענסטע אין דער וועלט, דאָס גיט אונז א געוויסע בעפרידיגונג. אָבער וואָס פאַר א פערגלייך קען זיין צווישען דעם וואָס איז דערגרייכט געוואָרען און די גרויסע נויטען פון די יודישע מאַסען.

נישט מעהר ווי 15 פּראָצענט פון ישוב זיצט אויפן לאַנד, און אונזער בעשיידענע שטרעבונג איז דאָך תמיד געווען אז ווייניגסטענס א דריטעל פון ישוב זאָל לעבען פון דער לאַנדווירטשאַפט.

די צווייטע דערגרייכונג פון קה"י איז די העברעאישע שול — דער וויכטיגסטער פאַקטאָר פאַר דער אויפבויאונג פון דער העברעאישער שפּראַך. היינט ווערט שוין דאָס שול וועזען אויסגעהאַלטען דורך דער כנסת ישראל און דער קה"י גיט דערויף זיין יעהרליכען צושטייער. מיר זענען שטאָלץ אויף אונזערע שולען, אין וועלכע עס לערנען 33 טויזענד קינדער. אָנהויבענדיג פון די קינדער גערטנער און ענדיגענדיג מיט דער אוניווערזיטעט און טעכניקום. מיר טאָרען אָבער נישט פערגעסען, אז נאָך היינט געהען טויזענדער יודישע קינדער אין פרעמדע און מיסיאָנערישע שולען, און פיל קינדער זענען נאָך בכלל אויסער יעדער שול..

לייב יפה דערמאָהנט פערשידענע אַנדערע געביטען פון דער קה"י אַרבייט, ווי הכשרה, הילף פאַר אָנקומענדע עולים א.א.וו.

דער קה"י — זאָגט ווייטער יפה — שאַצט אויך די פּריוואַט איניציאַטיוו, אַלץ וואָס ווערט געשאַפען אין א"י איז איהם טייער, דער עיקר איז, ווי ביאַליק האָט געזאָגט, די כוונה. אַלץ איז וויכטיג, וואָס בויט. מען טאָר אָבער נישט פערגעסען וועגען דעם יסוד פון יעדער אַרבייט, — און דאָס איז דער נאַציאָנאַלער אויפבוי.

לייב יפה בעהאַנדעלט דאַן די אַרבייט פון קה"י אין פערשידענע לענדער און ערקלערט, אז ווען די תורמים אין אַמעריקע וואָלטען געדעקט זייערע פולע התחייבותן, וואָלט דער קה"י היי־יאָהר איבערגעשטיגען זיין בודזשעט פּרעלימינאַר. די הכנסות פון קה"י זענען די לעצטע צייט געשטיגען, זיי זענען אָבער קליין אין פערגלייך מיט די נויטען, אונזערע נאַציאָנאַלע פאָנדען — זאָגט יפה — מוזען שטעהן אין סאַמע צענטער פון יודישען און ציוניסטישען לעבען.

מיר שליסען היינט אָפּ א תקופה אין דער אַרבייט פון קה"י — ערקלערט יפה — און מיר מוזען טון אַלץ אז די נייע תקופה זאָל ווערען א צייט פון פערשטאַרקטער אַרבייט פון בעניימטע אָנשטרענגונגען, דער נאַציאָנאַלער קאַפּיטאַל מוז פערגרעסערט ווערען, כדי צו קאָנסאָלידירען דאָס דאָרף, פערפילפאַכען די צאָהל יודישע אַרבייטס הענד, און פערגרעסערען די עליה מעגליכקייטען.

צוויי זאַכען זענען די וועזענטליכסטע: פּראָפּאַגאַנדע און אַרבייטער. מען מוז זיך כסדר איבער־חזרן, אז דער קה"י און קרן קימת זענען נישט עפּעס אַנדערש ווי די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע. די צוקונפט פון די קרנות איז די צוקונפט פון דער אָרגאַניזאַציע.

זיין רעדע פערענדיגט לייב יפה מיט אַנ'אַרבייטס פּלאַן פאַר דער פערבעסערונג פון דער טעטיגקייט פון קה"י:

א. דער קה"י מוז איינשטעלען אַנ'ענגערען און מעהר אונמיטעלבאַרען קאָנטאַקט מיט די תורמים און קה"י־עסקנים.

ב. עס מוז פערברייטערט ווערען די אַרבייט צווישען דער יוגענד, דאָס קינד אין שול מוז וויסען וואָס עס איז קה"י, א התחלה אין דער ריכטונג איז שוין געווען געמאַכט, די אַרבייט איז אָבער פערנאַכלעסיגט געוואָרען.

ג. דער קה"י מוז פערבונדען ווערען מיט דער עליה, ווער עס געהט קיין א"י— יונג און אַלט — מוז זיך האָבען לעגיטימירט, אז ער האָט געטון זיין חוב פאַרן קה"י.

ד. קה"י אַרבייט מוז פערנעהמען דאָס ערשטע אָרט אין ציוניסטישער טעטיגקייט, דאָס קאַנדידירען צום קאָנגרעס אָדער אויף יעדען ציוניסטישען עהרען אַמט מוז פערבונדען ווערען מיט דער ערפילטער קה"י פליכט.

ה. עס מוז אויסגעאַרבייט ווערען א קאָלאָניזאַציע פּלאַן אויף א ריה יאָהרען פאָראויס.

ו. דאָס הויפּט פּראָבלעם איז זיכערען דעם קה"י ענטשפּרעכענדע דעלעגאַטען און אַרבייטער. א קה"י טוער מוז האָבען דערצו די נויטיגע קוואַליפיקאַציעס.

לייב יפה בעריכטעט דאַן וועגען דער פּראָפּאַגאַנדע אַרבייט פון קה"י אין דער לעצטער צייט און וועגען אַרבייטס־אָפּמאַכען צווישען קה"י און קק"ל וועלכער וועט געשטעלט ווערען צו אָפּשטימונג פאַרן קאָנגרעס.

זיין רעפעראַט פערענדיגט יפה מיטן רוף צו פערשטאַרקען די אַרבייט פאַרן קה"י און צו טון אַלדאָס מעגליכע אז דער שלוס פון דער ערשטער 15־יאָהר־תקופה פון קה"י זאָל זיין דער אָנהויב פון א נייער ערא פאַר דער גאולה פון פאָלק.

די יוגענד־עליה פון דייטשלאַנד קיין ארץ־ישראל
רעפעראַט פון הענריעטאַ סאָלד

לוצערן, (יט"א). אויף דער היינטיגער פּלענאַר זיצונג פון קאָנגרעס האָט הענריעטאַ סאָלד, די לייטערין פון דעפּאַרטאַמענט פאַר יוגענד־עליה ביים צענטראַל ביוראָ פאַר א"י קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען, געהאַלטען א רעפעראַט וועגען דער עליה און איינאָרדנונג פון דער יודיש־דייטשער יוגענד אין ארץ ישראל.

מיס הענריעטאַ סאָלד ווייזט אָן אויף די ספּעציעל ערנסטע פּראָבלעמען פון פּסיכאָלאָגישען, סאָציאַלען, פּעדאַגאָגישען און אַנדערן כאַראַקטער, מיט וועלכע עס איז פערבונדען די דאָזיגע עליה און די איינאָרדנונג פון די קינדער אין א"י, מען מוז זיך רעכענען נישט בלויז מיט די אינדיווידועלע אייגענשאַפטען פון די קינדער וואָס פאַלען אריין אין גאַנץ נייע פאַר זיי פרעמדע בעדינגונגען, נאָר אויך מיט די שיקזאַל שווערע איבערלעבונגען פון די דאָזיגע קינדער אין דעם לאַנד, פון וועלכען זיי קומען.

מיס סאָלד ערקלערט, אז עס איז א גרויסער נחת רוח פעסטצושטעלען די מעטאַמאָרפאָזען, וועלכע די דאָזיגע קינדער מאַכען דורך אין א"י, עס פערשווינדעט פון זייערע אויגען דער אומעט, זיי לעבען זיך אריין אין א לעבען פון פרייד און אַרבייט, און זייערע יונגע נשמות ווערען דורכגעזאַפּט מיט דער לופט פון שאַפונג און אַרבייט, די אויפגאַבע איז אַנ'ערנסטע און הייליגע.

זעהר אָפט קומען די קינדער נישט פון דייטשלאַנד, נאָר פון די גלות לענדער, אין וועלכע זייערע עלטערען האָבען שוין אַלס פּליטים געהאַט אויסגעוואַנדערט, לעצטענס איז אָנגעקומען אַזאַ גרופּע קינדער פון פראַנקרייך, מען האָט געדאַרפט לעזען די געשיכטע פון די וואַנדערונגען, וואָס די דאָזיגע קינדער האָבען דורכגעמאַכט כדי צו פערשטעהען וואָס עס הייסט פאַר זיי די עליה קיין א"י, מען דאַרף זיך אָפּגעבען א חשבון וואָס עס הייסט אז יעדעם יאָהר פערלאָזען טויזענדער יודישע קינדער די דייטשע עלעמענטאַר שולען אָהן אַנ'אויסזיכט אויפן מאָרגענדיגען טאָג, כדי זיך צו מאַכען א פאַרשטעלונג וועגען דעם, וואָס עס גיט די דאָזיגע קינדער ארץ ישראל.

ביז איצט האָט די א"י רעגירונג ערטיילט אַנ'ערך 750 סערטיפיקאַטען ספּעציעל פאַר דער קינדער עליה פון דייטשלאַנד, העכער 700 פון די דאָזיגע סערטיפיקאַטען פאַר יוגענדליכע פון 15 ביז 17 יאָהר זענען שוין אויסגענוצט געוואָרען. 588 קינדער זענען בעזעצט געוואָרען אין פערשידענע ספּעציעלע ערציהונגס אַנשטאַלטען, און אין קבוצות. די איבעריגע זענען איינגעאָרדענט געוואָרען אין קינדער דאָרף בן־שמן.

דער הויפּטצוועק פון דער איינאָרדנונג פון די יוגענד־עולים איז צו ערציהען זיי פאַר דער לאַנדווירטשאַפט, קינדער וואָס קומען פון רעליגיעזע הייזער ווערען איינגעאָרדענט אין דער רעליגיעזער ראָדזשעס־קבוצה, ביי פּתח תקוה, די קינדער מאַכען דורך א 2־יעהריגע הכשרה פאַכליכע און קולטורעל־גייסטיגע.

צוזאַמען זענען ביז איצט — ערקלערט הענריעטאַ סאָלד — איינגעאָרדענט געוואָרען 713 יודישע קינדער פון דייטשלאַנד.

דאָס זידלונגס ווערק פון די יודיש דייטשע קינדער האָט ביז איצט אָפּגעקאָסט אַנ'ערך 75 טויזענט פונט טייל פון דעם געלד איז געשטעלט געוואָרען אין רשות פון דעפּאַרטאַמענט פון די בעזונדערע זאַמעל אַקציעס פאַר דייטשע יודען אין פערשידענע לענדער, בעזונדערס אין ענגלאַנד.

מיס סאָלד אינפאָרמירט וועגען די פערשידענע זייטען פון דער טעטיגקייט אין דעם געביט, וועגען דער אַרבייט פון צוקלייבען און צופּאַסען די קינדער צו דער עליה נאָך אין דייטשלאַנד, וועגען די פאָזען פון דער ערציהונג, קאָנטאַקטען מיט די עלטערען פון די קינדער א.א.וו.

„25 יאָהר יודישע לאַנדווירטשאַפטליכע קאָלאָניזאַציע"
רעפעראַט פון ד"ר. אַרטור רופּין

לוצערן, (יט"א). א קורץ געפאַסטע און אינהאַלטסרייכע איבערזיכט איבער די לעצטע 25 יאָהר פון יודישער לאַנדווירטשאַפטליכער קאָלאָניזאַציע אין ארץ ישראל האָט געגעבען אין זיין רעפעראַט אויף דער היינטיגער זיצונג פון קאָנגרעס דר. אַרטור רופּין, פאָרזיצער פון דער א"י עקזעקוטיווע און לייטער פון „קאָלאָניזאַציע דעפּאַרטאַמענט.

די ערשטע ערד קניות אין א"י זענען דורך דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע דורכגעפיהרט געוואָרען אין יאָהר 1910 אין עמק יזרעאל, צו יענער צייט האָבען אין לאַנד געלעבט 70.00 יודען, צוויי דריטעל פון די יודען האָבען געלעבט פון חלוקה, בעת דעם אויסברוך פון דער וועלט מלחמה האָט די צאָהל יודען אין א"י בעטראָפען 85,000 און צום סוף פון דער מלחמה איז זייער צאָהל געפאַלען ביז 65.00 היינט צו טאָג לעבען אין א"י 350.000 און בלויז 10 פּראָצענט איז אָנגעוויזען אויף חלוקה, די איבעריגע זענען ווירטשאַפטליך זעלבסטשטענדיג, שוין די פּאָר ציפערען גיבען א בעגריף וועגען די געוואַלדיגע דערגרייכונגען פון דער ציוניסטישער אויפבוי אַרבייט, אין יאָהר 1922 האָבען די יודען בעטראָפען 11 פּראָצענט, פון דער גאַנצער בעפעלקערונג אין לאַנד, איצט בעטרעפען יודען 27 פּראָצענט פון דער גאַנצער בעפעלקערונג. א דאַנק די מאָדערנע אַרבייטס מעטאָדען אין דער יודישער לאַנדווירטשאַפט זענען דערגרייכט געוואָרען גאַנץ בעדייטענדע רעזולטאַטען. אָנשטאָט 60 קילאָגראַם ווייץ פון א דונאַם ווערט איצט פּראָדוצירט 140 קילאָגראַם, בעת א קוה אין אַנ'אַראַבישער ווירטשאַפט ברענגט 700 ליטער מילך יעהרליך ברענגט א קוה אין א יודישער ווירטשאַפט 4500 ליטער מילך יעהרליך, סיי די קבוצות סיי די אינדיווידועלע ווירטשאַפטען האָבען זיך ווירטשאַפטליך בערעכטיגט. אַלע קבוצות ברענגען שוין איצט פּראָפיט פון 100 ביז א פּאָר טויזענד פונט יעהרליך (צוזאַמען 25.000 פונט). זעהר וואָרטפול איז דער פּסיכאָלאָגישער פאַקטאָר אין דער יודישער קאָלאָניזאַציע ווען דער קאָלאָניסט האָט די איבערצייגונג, אז ער בעטייליגט זיך אין א גרויס נאַציאָנאַל ווערק און פון זיין אייגענער אַרבייט איז אָפּהענגיג זיין ערפאָלג אָדער דורכפאַל.

פון אַלגעמיין ווירטשאַפטליכען שטאַנדפּונקט בילדען די פּרדסים דעם בעדייטענדסטען צווייג פון דער לאַנדווירטשאַפט, פון די 250.000 אָראַנזשען פּלאַנטאַציעס אין לאַנד, געהערען צו די יודען 150 טויזענד דונאַם, אין איצטיגען מאָמענט ברענגען שוין פּרוכט בלויז 50.00 דונאַם יודישע און 50000 דונאַם נישט יודישע פּרדסים.

אין פערגאַנגענעם סעזאָן זענען עקספּאָרטירט געוואָרען 7 און א האַלב מיליאָן קעסטלעך ציטרוס־פּרוכטען, אין יאָהר 1940 זאָל דער עקספּאָרט דאַרפען שטייגען ביז 20 מיליאָן קעסטלעך.

דר. רופּין האַלט אז לויט דער אידעאַלער סטרוקטור פון דעם ישוב, דאַרף איין דריטעל פון דער יודי־

(ווייטער זעה 11־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט
דאס לאדזער לעבן
נייער פאלקסבלאט

זונטאג, 25 אויגוסט
כ"ו מנחם אב תרצה

זון-אויפגאנג	4.35
זון-אונטערגאנג	6.40

ערב די וואהלען צום סיים און סענאט

היינט קומען פאר די וואהלען צום וואיע־וואדישען קאלעגיום פון סענאט און דעם 15־טען סעפטעמבער זאלען אויסגעוועהלט ווערען 5 סע־נאטארען פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

קרייז־פערזאמלונגען צום סענאט וועלען אין לאדז פארקומען 53 און אין די פאוויאטען 140.

• • •

אין צוזאמענהאנג מיט דער דערנעהנטערונג פון די וואהלען צום סיים, זענען אין משך פון נעכטיגען טאג פארגעקומען א רייה פארוואהל־פערזאמלונגען. דער פעראיין פון די געוועזענע מיליטער־לייט אויף שענקעוויטשא 37 האט אויף א פערזאמלונג בעשלאסען צו שטיצען די אר־בייטער־קאנדידאטען און אין וואהל־קאמיטעט זע־נען אריין די געוו. מיליטער־לייט זיגמונד קאר־פערסקי, ווילטשינסקי און מאיעווסקי.

196 קאנדידאטען אויף 24 ערטער
נאך אקטועל די פראגע וועגען בייראט ביי דער לאדזער שטאט־פערוואלטונג

דאס איינשטעלען א בייראט ביי דער לאדזער שטאט־פערוואלטונג, איז ווייטער אקטועל און וועט ווארשיינליך צוזאמענגעשטעלט ווערען נאך די סיים־וואהלען. אין דעם בייראט זאלען אריין 24 פערזאן וואס דארפען רעפרעזענטירען די בירגער פון לאדז.

אינטערעסאנט איז, אז אויף די 24 ערטער זענען אנגעגעבען 196 קאנדידאטען. א חוץ דער וואיע־וואודזטווא און מאגיסטראט ווילען האבען פאר־שטעהער אין בייראט פערשידענע ארגאניזאציעס און אינסטיטוציעס. עס איז אבער זיכער, אז אין בייראט וועלען אריינגעהן אדער געוועזענע ראטמענער, אדער מענשען מיט א געוויסען סטאזש אין דער זעלבסטפערוואלטונגס־ארבייט.

א שרעקליכע באהן־קאטאסטראפע
צושמעטערט א ברישקע מיט 4 פאסאזשירען

(א) אויף דער באהן־ליניע, נעבען דארף ספלא־ווא, קאנינער קרייז, איז פארגעקומען א שרעקליכע קאטאסטראפע.

פון דער קאלאניע ענעגעלמאנאווע איז געפאה־רען א ברישקע, אין וועלכער עס זענען געזעסען דער 21־יעהריגער ראמאן שראמאוו, די 40־יעהריגע בראניסלאווא שראמאוו 40־יעהריגער יאן קארנא־פעל און דאס 20־יעהריגע דינסטמיידעל רעגינא שטשעפאניאק. ווען די ברישקע האט געהאלטען ביים אריבערפאהרען די שינעס איז פלוצלינג אנגע־פאהרען א צוג און אנגעשטויסען אין דער ברישקע. דער רעזולטאט פון דער קאטאסטראפע איז געווען א שרעקליכער:

ביידע שראמס זענען אויפ'ן דערהרג'עט געווא־רען, קארנאפעל און די שטשעפאנקעוויטש זענען שווער פערוואונדעט געווארען. פון דער קאטאס־טראפע איז ארויס נאגץ נאר איין פערד, וואס האט פון שרעק זיך אפגעריסען פון דעם איינשפאן און גע־לאזט זיך לויפען.

אויפ'ן ארט פון געשעהעניש איז ארויסגעפאה־רען א ספעציעלע קאמיסיע, וועלכע דארף אדורכ־פיהרען א גענויע לוסטראציע פון דעם ארט, ווייל, ווי מען גיט איבער, איז דאס דאזיגע ארט פון איבער־פאהרען די שינעס נישט אפגעהיטען, און דארט זע־נען שוין פארגעקומען עטליכע אומגליקספאלען.

SUDOR w płynie „Ap. Kowalski" usuwa POT i WON Wystrzegać się naśladownictw.

די גרויסע קוילען־קאנצערנען
ווילען איינשלינגען די קוילען־בודקעס

(א) עס איז לעצטענס צו בעמערקען א טענדענץ פון די קויהלען־קאנצערנען צו העכערען דעם פרייז אויף קויהלען. ביז איצט זענען שוין די פרייזען אויף קויהלען געשטיגען אויף 10—20 גראשען אויף א קארץ, פון סעפטעמבער אן זאלען די פרייזען נאך שטייגען. די קויהלען־קאנצערנען שטרעבען א חוץ דעם אויסצושליסען די קויהלען־בודקעס, אלס פערמיטלער צווישען די קאנצערנען און קאנסומענט, זיי ווילען דירעקט גרייכען צום קאנסומענט, כדי צו האבען די מעגליכקייט צו פערקויפען ערגערע סחורה פאר א טייערען פרייז.

אין דער צייט, ווען עס זענען פערהאן אין שטאט אנ'ערך 800 בודקעס, וואס גרייכען אין ווינקעלעך פון שטאט, שטרעבען די קאנצערנען צו קאנצענ־טרירען דעם פערקויף נאר אין א פאר ערטער, אין א פאר סקלאדען, וועלכע זיי האבען גע־דינגען.

דער קליינהענדלער־פעראיין האט בעשלאסען צו ארגאניזירען די אינהאבער פון די קויהלען־בודקעס, כדי אונטערצונעהמען אנ'ארגאניזירטע אקציע צום שוץ פון זייער קיום.

געוואלדיגע ירידה פון די פרייזען אויף רויהען באנוועל

(אג) נעכטען איז אויף דער בערזע פון רויהען באנוועל אין ניו־יארק פארגעקומען אונערווארטעט א געוואלדיגע ירידה פון די נאטירונגען אויף באנ־וועל, וואס האט בעטראפען פון 45 ביז 60 פונק־טען. אין די קרייזען פון די לאדזער באנוועל־אגענ־טען, ווי אויך פון דער באנוועל־אינדוסטריע האט די ירידה געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק. דאס פאלען פון די נאטירונגען אויף די ניו־יארקער בער־זע האט אויך גורם געווען א פאלען פון די פרייזען אויף אלע איבריגע באנוועל־בערזעס.

2 אויספלוגען קיין פאריז
10/9 — 2/X — 5/X און דעם 27/X
פרייז —.480 זל.
א פאס, וויזעס, דורכרייזעס, האטעל.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען:
Wagons-Lits Cook
פיעטריקאווער 68, טעל. 170-77 און 170-70.

ווען אין קינדערישע זאכען מישען זיך אריין עלטערע...
א בייזע נקמה פון אנ'אלטע באבע

(א) אויף דווארסקא 54 האבען געפיהרט א שטענדיגע מלחמה די קינדער ווינטשאוו געגען די קינדער באַרישיאק. פאר די קינדער ווינטשאוו האט זיך אנגענומען זייער באבע די 64־יאהריגע מאריא קאוונאטש. אין שוץ פון די באַרישיאקס האט זיך געשטעלט זייער פאטער, דער 34 יעהריגער סטאניסלאוו באַרישיאק. אזוי אבער ווי די אטלע קאוונאטש האט זיך נישט געקענט קיין עצה געבען מיט באַרישיאק'ן אין אנ'אפענעם קאמף האט זי פערטראכט א שרעקליכע נקמה: זי האט אויפגע־קאכט א קעסעלע מיט וואסער, און ווען באַרישיאק איז שפעטער אדורכגעגאנגען לעבען איהר פענ־סטער, האט זי דאס אראפגעווארפען איהם אויפ'ן קאפ. באַרישיאק האט בעקומען שווערע בריה־וואונדען איבער'ן גאנצען קערפער, א חוץ דעם האט איהם דאס אייזערנע קעסעלע צושפאלטען דעם קאפ. די אלטע בייזע באבע האט די פאליציי ארעסטירט.

ביי פענשען, וואס ליידן אויפ'ן מאגן, קישקעס און שלעכטע שטאף־וועקסלונג
דערמעגט דאס נאטירליכע ביטערוואסער FRANCISZKA JÓZEFA א ריכטיגע פונקציאנירונג פון די פערדייאונגס־ארגאנען און לינדערט די דערנעהרונגס־שטאפען פאר'ן אר־גאניזם צו דער בלוט־צירקולאציע. פרעגט דאקטוירים, צו בעקומען אין אלע אפטייקען און מקלאר־אפטעשנעס.

וואהל-כראניק

מארגען אווענד קומט פאר אין לאקאל פון דער יודישער קהלה (פאמארסקא 18) א גרויסע פערזאמלונג וועגען קאנסטיטואירען דעם „פעראי־ניגטען יודישען וואהל־קאמיטעט" צו די נאהנטע סיים־וואהלען. אין דער פערזאמלונג וועלען זיך בעטייליגען אלע יודישע עלעקטארען אין די וואהל־קאלעגיעס, יודישע ראטמענער אין דער אינ־דוסטריע און האנדעלס־קאמער, האנדווערקער־קאמער און פערטרעטער פון אלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס און פעראיינען אין אונזער שטאט.

— דאס ביורא פון „פעראייניגטען יודישען וואהל־קאמיטעט" געפינט זיך אויף פאמארסקא 19 און דארט ווערען ערלעדיגט אלע ארט וואהל־ענינים.

בעשטראפט פאבריקאנטען פאר עקספלאטירען די ארבייטער

(א) דער שטראף־רעפעראט ביים ארבייטס־אינספעקטאראט האט בעשטראפט דעם אינהאבער פון דער וועבעריי אויף סקלאדאווא 35137 י. אלט אויף א חודש אונבעדינגטען ארעסט פאר רייסען די לויהנען און אפזאגען אויסצוצאהלען די אר־בייטער פאר דער אורלויב־צייט. א גאנצע רייה אנדערע ארבייטס־געבער, אינהאבער פון פאברי־קען און לייטערס פון אינדוסטרי־אנשטאלטען זענען בעשטראפט געווארען מט געלד — שטראפען פון 50 ביז 300 זל. פאר ארבייטען איבער־שעהן, חגא־טעג און רייסען די לוינען.

קאנטראל פון דער אינדוסטריע אין בעלכאטאוו

צוליב דער אינטערווענץ פון די פראפ. פעראיינען האט דער ארבייטס־אינספעקטאראט אדורכגעפיהרט א קאנטראלע פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע אין בעלכאטאוו. געגען 60 פאבריקען זענען צוזאמענגעשטעלט געווארען פראטאקאלען פאר נישט האנארירען דעם לוין־טאריף, די אור־לויבען, איבערשעה'ן־ארבייט אד"ג.

בעפאלען געווארען אין גאס

נעכטען ביינאכט זענען בעפאלען געווארען אין גאס דורך אונבעקאנטע — יאן ריבארטשיק (פריגציפאלנא 36) און יאן בארטשאק (פאמארסקא 181), די פאליציי זוכט די אנפאלער.

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר ווענערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
9 טראַוגוטא 9
טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענט.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג.
פאר פרויען ספעצ. א ווארטע־זאל

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

מיטוואך, דעם 28־טען ה.ח. וועט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 אנהויבען צו אמטירען א ספעציעלע צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פון 1־טען שטאטישען פ. ק. או.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען אלע רעקרוטען פון יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך, זייענדיג צייט נישט צוגעשטעלט צו דער פאבאר־קאמיסיע און האבען נאך ביז היינט נישט רעגולירט זייערע מיליטערישע בעציהונגען. וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11. פאליציי־קאמיסאריאטען, ווי אויך די, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען: קאצפערקעוויטש, זגערזשער 54; סיטקע־וויטש, קאפערניק 26; זונדעלעוויטש, פעטריקאווער 25; באיארסקי און שאט, פושעיאזד 19; ליפיעץ, פעטריקאווער 193; ריכטער, 11 ליסטאפאד 86.

פאלשע 5 און 10 זלאטע שטיק

(א) אין אומגאנג האבען זיך בעוויזען לעצטענס א סך פאלשע מטבעות 5 און 10 זלאטע־שטיק.

זיי זענען זעהר גוט געפעלשט און דעריבער איז זיי שווער צו דערקענען.

די פאליציי האט פערארדענט א גענויע אב־סערוואציע, כדי צו ענטדעקען דאס פאבריקעל. גלייכצייטיג ווערען געווארענט די בירגער, וועלכע זענען איצט אין בעזיץ פון פאלשען געלד, אז זיי זאלען עס נישט לאזען ווייטער אין גאנג.

ליקווידירט א סכסוך

(א) אין דער פאבריק פון לעוויצקי און ענגעל (שענקעוויטש גאס 61) האט אויסגעבראכען א שטרייק צוליב א רעדוקציע פון די ארבייטער. דערביי האבען די ארבייטער אקופירט דעם בנין פון דער פאבריק. נעכטען איז נאך א קאנפערענץ געקומען צו אנ'אויסגלייך און דער שטרייק איז ליקווידירט געווארען. די ארבייטער טרעטען אויף דער נייער וואך צוריק צו דער ארבייט.

געשלאסען די זומער האלב־קאלאניעס

(א) נעכטען זענען פייערליך געשלאסען גע־ווארען די האלב־קאלאניעס, וואס עס האט געפיהרט די שטאטישע פערוואלטונג אין פארק פון 3. מאי. אין דער פייערונג האבען אנטייל גענומען פאר־שטעהער פון דער מאכט און שול־ראט. אין 2־טען סעזאן פון דער האלב־קאלאניע האבען זיך נעפונען 2500 קינדער.

געשטארבען אנ'איינזאמער

(א) אין דער וואוינונג אויף וואולטשאנסקא 203 האט מען נעכטען אינדערפריה געפונען א טויטען דעם 57־יעהריגען באריס שטעגאלק.

שטעגאלק האט געוואוינט איינזאם, און האט געליטען אויף הארץ־אטאקען. עס זעהט אויס, אז ער האט מיט עטליכע טעג צוריק בעקומען אזא אטאק, קיינער איז אין שטוב נישט געווען און ער איז געבליבען אויפן ארט. דער טויטער קערפער איז געלעגען אין צימער עטליכע טעג, איצט האט מען איהם אפגעפיהרט אין פראטעקטאריום.

פערזענליכעס

הרב שמחה טרייסטמאן האט נאך א חודש אורלויב נעכטען ווידער אויפגענומען זיין אמטליכע טעטיגקייט אלס לייטער פון ראבינאט.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
נעמט אן אין הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8—11 בייטאג און פון 4—9 אווענד

דעמאראליזאציע

מיר שטעהען פאר די וואהלען צום סיום.

קיין גרויסע גליקען פונם נייעם וואהל־סיסטעם האבען מיר נישט וואס צו דערווארטען. פאר דער יודישער בעפעלקערונג זענען געשאפען געווארען עטליכע קינסטליכע וואהל־געטאס און מיר וועלען אין בעסטען פאל זוכה זיין צו א פאר מאנדאטען, דערונטער איינער אין לאדז.

נישט פון היינט און נישט פון נעכטען זענען מיר געוואוינט צו עוולות. מיר בעמיהען זיך אבער אלע מאל אפילו א קללה צו פערוואנדלען אין א ברכה.

די ערשטע וואהל־ארדינאציע האט אונז גע־צוואונגען צו שאפען א נאציאנאלען בלאק; די היינ־טיגע — האט בעדארפט גורם זיין אנ'איינהייטליכען יודישען פראנט.

אויב דאס איז נישט געשעהן, און עס זענען אונז בעשערט בלויז עטליכע געצעהלטע מאנדאטען, מוזען מיר וויניגסטענס זיי היטען ווי דאס שווארץ־אפעל פון אויג.

דאס אבער, וואס עס קומט פאר אויף דער יודי־שער גאס, הינטער די קוליסען פון די וואהלען, רופט ארויס עקעל און אפשוי.

עס זענען שוין פארהאן מאכערס, וואס געהען אום אלס שאלאטען - שמשים פון די גוי.אישע קאנ־דידאטען, פון יוד צו יוד און ווילען פאנגען נשמות פאר נישט־יודישע קאנדידאטען אין דעם איינציגען יודישען וואהל־קרייז.

די דאזיגע שפלות און ירידה, אונפערשעמטקייט און אונווירדיגקייט איז גארנישט צו בעגרייפען.

וואלט אזא זאך געקענט געמאלט זיין פער־קעהרט? וואלט א יודישער קאנדידאט געוואגט צו קומען צו א נישט־יודישען וועהלער, אז ער זאל פאר איהם שטימען, אנשטאט פאר א גוי?

עס זענען בעקאנט אונז פאלען פון אונזער גע־שיכטע, ווען אין די יודישע געטאס פלעגען זיך ארייננרייסען גויים און אנמאכען דארט פיזישע און מאטעריעלע חורבונות. פאר קיין פאל וועט עס אבער נישט געשעהן, אז מיר זאלען ערלויבען ארייננדרינ־גען פרעמדע אין אונזערע רעכט און לאזען זיי פער־כאפען און צורויבען.

אויב מצד די קריסטליכע קאנדידאטען, וואס בע־מיהען זיך צו פאנגען יודישע נשמות פאר זיך, אנ־שטאט דעם יודישען קאנדידאט, איז עס אפענער ציניזם, איז אבער די האנדלונג פון זייערע יודי־שע אונטערפיהרערס שענדליכע בגידה, פער־דארבענקייט און דעמאראליזאציע.

די וואהלען דויערן מאקע מעהר נישט ווי איין טאג, דער זכרון פונם פאלק דויערט אבער לאנגע יאהרען.

אונזערע היימישע חשבונות וועלען מיר ערלע־דיגען תמיד צווישען זיך און קיין פרעמדע וועלען פון אונזער צוריסענקייט צובראכענקייט נישט געניסען און קיין פראפיט נישט ציהען.

דאס דאזיגע געזעץ איז אלט געוועזן אין אלע צייטען און בכל תפוצות ישראל, סיי אין האנאלולו, סיי אין ניו־יארק, סיי אין צארישען רוסלאנד, סיי אין בעפרייטען פוילען. עס וועט אויך גילטיג זיין איצט אין ווארשא און אין לאדז.

סידען עס וועט געשעהן א נס און פוילישע בלל־טוער וועלען מאסענוויז אנהויבען אגיטירען צווי־שען דער נישט־יודישער בעפעלקערונג פאר'ן יודי־שען קאנדידאט, יא, דאן וועלען מיר אנווענדען אלע אונזערע כוחות צו העלפען אויך מיט יודישע שטי־מען דעם נישט־יודישען קאנדידאט.

בחינם בעמיהען זיך די נישט־יודישע קאנדי־דאטען פונם יודישען וואהל־קרייז איינם דאס אנ־דערע איבערצויאגען אין צדקות און אין ערקלערען זיך אין ליבע צום יודישען פאלק.

וואהלען זענען נישט קיין מאסקאראד און איבער־טוען זיך אויף עטליכע וואכן אין מאנטלען פון חסידי אומות העולם האט נישט קיין צוועק.

ווען מען קוקט זיך צו נאהענט צו דעם, ווי ס'האט־קומט פאר, בעקומט מען דעם איינדרוק, ווי עס האט־בען זיך ביז אהער אומגעדרעהט אויף דער וועלט בעהאלטענע ל"ו'ניקעס און צדיקים, וואס זענען על פי נס ערשט איצט נתגלה געווארען.

אדרבה: פאר יעדער נישט יודישער ארגאני־זאציע, וואס וועט אגיטירען פאר א יוד, זענען מיר גרייט צוצושטעלען צוויי יודישע צו אגיטירען פאר א־גוי אינם יודישען וואהל־קרייז, פאר יעדען נישט־יודישען אגיטאטאר לטובת דעם יודישען קאנדידאט — צוויי יודישע לטובת די גוי'שע קאנדידאטען.

אבער אפנארען יודישע וועהלער און אויסנא־רען יודישע שטימען וועלען מיר בשום אופן און פאר קיין פאל נישט ערלויבען.

אויף אונזערע יודישע רעכט וועלען מיר נישט מוותר זיין אפילו פאר קיין חסידי אומות העולם און אונזער נאציאנאל־בעוואוסטזיין וועלען מיר נישט אוועקשענקען פאר קיין הבטחות אין דער וועלט.

אויב עס האבען אמאל די נאטאנסאנ'ם מיט די בערענסאנ'ם געפרובט וועלען איבערגעבען יודישע רעכט אין נישט־יודישע הענט, האבען זיי געכאפט נאך אין די צארישע צייטען זייער פסק און זענען אפגעשוועקט געווארען פון דער אויבערפלאך פון אונזער לעבען.

וועט עמיץ וואגען איצט איבערגעבען יודישע רעכט און יודישע שטימען אין פרעמדע הענט — וועט ער אודאי און אודאי קיין תחית המתים אין יודישען געזעלשאפטליכען און עפענטליכען לעבען שוין נישט אויפשטעהן.

א יודישער מאנדאט איז נישט דער טייטש בלויז יודישער דעפוטאט; דאס איז עפעס מעהר: עס בע־דייט אונזער פאזיציע אין מלוכה־לעבען און אונזערע רעכט אין דער מלוכה־ארבייט.

מיטווירקען, אז דאס דאזיגע רעכט זאל פער־לעצט ווערן און פערלוירן געהן, הייסט דערפירען אונז צו פולקאמער בעזייטיגונג און פערניכטונג אינם מלוכה־ווועזען.

אפשר וועלען עס די נישט־יודישע קאנדידאטען זיין די פערטיידיגער פון אונזערע נאציאנאלע קול־טורעלע, רעליגיעזע און עקאנאמישע רעכט אין סיים? אפשר וועלען זיי עס קעמפען פאר יודישע שולען, יודישע קהלות, יודישע אנשטאלטען? אפשר וועלען זיי עס נעמען אין שוץ יודיש פערמעגען און יודישע לעבענס געגען אונזערע שונאים? אפשר וועלען זיי עס בלוטיגען מיט יודישע לײדען און זיך איינשטע־לען פאר יודישע עוולות?

כל־זמן עס עקזיסטירט א מעגליכקייט צו בע־קומען א יודישען מאנדאט און צו געווינען א יודישע פאזיציע, וועט קיין יוד נישט וואגען צו אגיטירען און צו שטימען פאר א נישט־יודישען קאנדידאט.

זאלען די אלע יודישע מאכערס, אונטערפיה־רערס און שדכנים פון די נישט־יודישע קאנדידא־טען גוט זיך עס נעמען אין זין אריין, ווייל אויב נישט וועלען מיר זיך אליין דאס נעמען אין זין אריין און זיי דערמאנען צו יעדער צייט און ביי יעדער גע־לעגענהייט.

מיט אנ'אייזערנעם בעזים וועלען מיר אויסקערען די דאזיגע נייע פעסט אויף דער יודישער גאס און מיט צעגליהט אייזען וועלען מיר אויסברענגען דעם קרעבס פון די דאזיגע מאכערס פונם יודישען אר־גאניזם.

עס איז בעסער א בראנד־וואונד אויפ'ן לייב, איידער א שאנד־פלעק אויף דער נשמה.

א.

פיגולקעס קאוועגא
CAUVIN'A

מיט אויסשליסליכע בעוואוקס = בעשטאנד־טיילען זענען דאס ווירקזאמסטע, דאס אנגענעהמסטע און ביליגסטע אפפיהרונגס־מיטעל.

פריי ז פון א שאכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

(the two lines above form an advertisement)

אכטונג, איינוואוינער
פון 2־טען, דריטען און 5־טען פאליציי־קאמיסאריאט

מיר מאכען אויפמערקזאם די איינוואוינער פון די אויבענדערמאנטע 3 פאליציי־קאמיסאריאטען, אז זיי געהערען צום 15־טען וואהל־קרייז, וואו ס'קאנדידירט און קען געוועהלט ווערען דער איינ־ציגער יודישער קאנדידאט אין אונזער שטאט, קהלה־פרעזעס מינצבערג.

ס'ליגט דעריבער א חוב אויף אלע יודישע וועהלער פון 2, 3 און 5 קאמיסאריאט זיך בע־צייטענס צו אינפארמירען וועגען ארט פון זייער וואהל־ביורא, כדי נישט צו האבען קיין שוועריג־קייטען אין טאג פון די וואהלען.

21000 זל. שטראף פאר קאנ־טראבאנדע זאפאלניטשקעס

(א) פאר'ן קרייז־געריכט זענען נעכטען גע־שטאנען דער 21־יאהריגער סטעפאן באראווסקי און זיין חבר אויגוסט מושיאל. ביידע האט מען געכאפט ביים איבערפיהרען קאנטראבאנדע־זאפאל־ניטשקעס פון דייטשלאנד, דערביי איז בעוואוסט געווארען, אז באראווסקי האט זיך פערנומען מיט קאנטראבאנדע פראפעסיאנעל און מושיאל האט איהם נאר דאסמאל, דאס ערשטע מאל מיטגעהאל־פען. דאס געריכט האט פערמשפט באראווסקי'ן אויף 21 טויזענד זל., שטראף אדער 210 טעג ארעסט. מושיאל האט בעקומען 5 טעג ארעסט מיט אפלעגען איהם דערווייל די שטראף.

הימ אייערע קינדער!
א קינד אויסגעגאסען אויף זיך צושמעלצטען בלייי

אויף זשעראמסקיעגא גאס 85 האט די 4־יעהריגע וואנדא מאשקאווסקא איבערגעקעהרט אויף זיך א טיגיעל מיט צושמעלצטען בליי. דאס קינד האט באלד בעקומען בריה־וואונדען ביז צום ביין.

אין א שווערען צושטאנד האט מען עס אפ־געפיהרט אין שפיטאל אננא מאריא.

פאר מיכאל דור סאסנאווסקי געפינט זיך א בריף אין דער קהלה, ער ווערט געבעטען אפצונעהמען.

די 2־יאהריגע שוועסטערשול „טאז" ווילנע
(מיט מלוכה־פראגראם)

בעט אונז מיטצוטיילען, אז עס ווערען אנגענומען בקשות פון נייע שילעריננס.

אדרעס:
Szkoła Pielęgniarska „TOZ"u Wilno
ul. Orzeszkowej 7.

נעכטיגע רעזולטאטען פון די אטלעטען־קאמפען אין צירק

די אינטערנאציאנאלע אטלעטען־קאמפען אין צירק האבען נעכטען געהאט פאלגענדען פערלויף: מיאזיא האט נישט פערענדיגט זיין קאמף מיטן נעגער טאמסאן. דער דייטש שיקאט האט בעזיגט אין 49 מינוט דעם ריז גראבאווסקי. דער לאדזער טארנאוו האט אין דער 27־טער מינוט בעזיגט צייזיגען. דער שארפער קאמף קיענקאנגא שימקאוו־סקי מיט קראווזערן האט נישט געגעבען קיין רע־זולטאט, דערביי האט שימקאווסקי געקעמפט זעהר ברוטאל. דער לאדזער סענקאווסקי האט בעזיגט אויבא'ן אין דער 7 מינוט.

היינט זונטאג קעמפען: סענקאווסקי, מיט נאוואק'ן. מיאזיא קעמפט ביז א רעזולטאט מיט דעם נעגער טאמסאן. דאזע קעמפט מיט אויבא'ן. טאר־נאוו מיט שימקאווסקי און צום סוף גראבאווסקי אין א דעצידירענדען קאמף מיטן ברוטאלען צייזיג.

ראדיא־פראגראם
זונטאג, דעם 25־טען אויגוסט.

8,48 גימנאסטיק. 9.02 פליטען. 9,50 ספארט און טוריסטישע שמועסען. 10,00 גאטעסדינסט. 11,57 צייט־סיגנאל. 12,03 ידיעות. 12,20 מוזיק. פריהמארגען. 2,00 קאנצערט. 4,15 מוזיק. אול־דיציע. 4 45 ליטעראטרישע סקיצע. 5,00 קאנצערט פאר זומער־וואוינונגען און קור־ערטער. 6,15 פלי־טען. 6,30 „גאנץ פוילען זינגט". 6,45 רעפאר־טאזש. 7,10 רעקלאמע־קאנצערט. 7,25 מוזיק. 7,50 פעליעטאן. 8,00 קאנצערט. 8,45 פון יוזעף פילסודסקי'ס שריפטען. 8.55 ידיעות. 9,00 טענץ פון 18 און 19־טען יאהרהונדערט. 9,30 אויף די פרעהליכע לעמבערגער כוואליעס. 10.00 ספארט. 10,20 מאסראזען־קאנצערט. 10,00 ידיעות, קאמו־ניקאטען. 11,05 פליטען.

אנטיסעמיטישע העץ־בלעטלער ווערען פערשפרייט אויף די לאדזער מערק
ענדעקישע גאסען־יונגען טעראריזירען די יודישע הענדלער

פערגאנגענעם פרייטאג האט מען אויף די היגע מערק פערטיילט אנטיסעמיטישע העץ־בלעט־לעך, אין וועלכע די קריסטען ווערען געוואָרענט נישט צו קויפען ביי יודען. די העץ־בלעטלעך זע־נען געטיילט געווארען פריי און פראנק. צו די פערשפרייטער פון די בלעטלעך זענען צוגעשטאנען ענדעקישע גאסען־יונגען און גענומען אוועקרייסען און טעראריזירען די קריסטליכע קונים פון די יודי־שע הענדלער. די קריסטליכע קונים האבען זיך דער־שראקען און געלאזט ליגען די געקויפטע סחורה. ס'זענען אויך געווען פיל פאלען, וואו די כוליגאנעס האבען פונאנדערגעווארפען די סחורה פון די יודישע בודען.

די העץ־בלעטלעך זענען דעם פרייטאג'דיגען טאג געטיילט געווארען אויף אלע מערק, האלעס און נאוואמיעסקא גאס.

דאס האט ביי די יודישע סוחרים ארויסגערופען א בהלה. מאנכע האבען אין שרעק איינגעפאקט די סחורה און אנטלאפען.

דער וויצע־פרעזעס פון צווייטען קליינהענד־לער—פאראיין ה' רובינשטיין, האט זיך געווענדעט דרוועגען אין דריטען פאליציי־קאמיסאריאט.

אויך די טארג־ און מארק־שטעהער־סעקציע ביים קליינהענדלער־פאראיין (פאמארסקא 15) האט אונטערגענומען אנ'אינטערווענץ ביי דער סטארא־סטווע וועגען דער פערשפרייטונג פון די העץ־בלעטלעך, און וועגען כאפען סחורות אויף די מערק.

אין שייכות מיט די פרייטאג'דיגע געשעהע־נישען קומט היינט 2 בייטאג פאר א פערזאמלונג אין קליינהענדלער־פאראיין (זגערזשער 38).

—=—

דער טעכנישער אפאראט אין דער פוילישער טעקסטיל־אינדוסטריע איז זעהר קליין

(אג) דער הויפט־סטאטיסטישער אמט האט פער־עפענטליכט א סטאטיסטיק וועגען דער צאהל שפינ־דעל און וועב־שטוהל אין די פוילישע שפינערייען און וועבעריייען אין די יאהרען 1929, 1932 און 1933. פון דער סטאטיסטיק איז צו זעהן, אז אויפ'ן געביט פון טעכנישען אפאראט פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע, קומען אין פערשידענע צווייגען פאר פערשידענע פראצעסען. אזוי, למשל,, זענען פאראן א רייה צווייגען אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע, וואו די טעכנישע ענטוויקלונג איז פארגעקומען אין די יארען 1929 און 1932 און זייט 1933 איז פארגע־קומען א פאלען פון דער טעכנישער ענטוויקלונג. דא געהערען אין דער ערשטער רייה שפינערייען פון פלאקס, קאנאפיע, יוטע און די זיידען־וועבערייען, די הויפט־צווייגען אבער פון דער טעקסטיל־אינדוס־טריע, ווי באנוועל און וואל אינדוסטריע האבען אין די יאהרען 1929 און 1932 ארויסגעוויזען א פאלען פון טעכנישען אפאראט, דאגעגען אין די יאהרען 1933, האט דער טעכנישער אפאראט זיך געבעסערט. אין 1929 זענען אין פוילען געווען 2.698 טויזענט שפינדלען, 1932—2.638 טויזענט, אין 1933 — 2.693 טויזענט. ס'דארף בעטאנט ווערן, אז דער טעכ־טישער פארטשריט אין די פוילישע שפינערייען איז א מינימאלער. צוליב דער קליינער רענטאביליטעט פון די אונטערנעמונגען ווערען פשוט נישט געמאכט קיין אינוועסטיציעס.

אין דער באנוועל־אינדוסטריע זענען אין 1929 געווען וועבשטוהלען 47.6 טויזענד, אין 1932 — 47,2 טויזענד און אין 1933 — 46,9 טויזענד.

אין דער וואל ־ אינדוסטריע זענען אין 1929 גע־ווען 17,7 טויזענד וועב־שטוהל, 1932 — 15,3 טויזענד און אין 1933 14,2 טויזענד. אין דער פלאקס אינדוסטריע זענען אין 1929 געווען 6 טוי־זענד וועב־שטוהל, אין 1932 15 טויזענד און אין 1933 17 טויזענד.

ווער האט געווארפען די גאז־באמבע אין לאקאל פון ב. ב.?

ווי מיר האבען געמאלדען איז אין לאקאל פון ב. ב. אין דעם ראיאן באלוט—ראדאגאשטש אויף בזשעזשינער 25 געווארפען געווארען א גאז־באמבע. די מאכט האט אונטערגענומען אנ'־אויספארשונג. דערווייל איז נאך נישט געלונגען צו געפינען די שולדיגע.

דעם שומר פון לאקאל, קוכארסקי'ן, וועל־כען מען האט פערהאלטען, איז נאכ'ן אויסהערען איהם ארויסגעלאזט געווארען.

פאלשע קלאנגען
וועגען איטאליענישע קריגס־„בעשטעלונגען" אין לאדז

(אג) אין שייכות מיט דער ידיעה, וואס האט זיך בעוויזען אין א היגער צייטונג, אז א איטאליע־נישע פירמע זאל אין נאמען פון דער איטאליענישער רעגירונג האבען געמאכט אין לאדז א בעשטעלונג אויף 300 טויזענד וואלענע מיליטערישע פלעדען אויף א סומע פון 4 מיליאן זל., דערוויסען מיר זיך אז די דאזיגע ידיעה שטימט נישט מיט דער ווירק־ליכקייט.

מיר האבען זיך געווענדעט צו די פירמען, וואס קענען קומען אין בעטראכט ביי אזעלכע בעשטע־לונגען, און זיי האבען אונז קאטעגאריש ערקלערט, אז קיינער האט זיך צו זיי נישט געווענדעט וועגען אזא טראנזאקציע.

גלייכצייטיג האבען מיר זיך נעהענדעט אין דער לאדזער דעלעגאטור פון דעם מלוכה'שען עקספארט אינסטיטוט, ווי אויך צום סינדיקאט פון קליידער־עקספארט אין לאדז, וואו מען האט אונז ערקלערט, אז זיי ווייסען נישט וועגען א לאדזער פירמע, וואס זאל האבען געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען אזעלכע טראנזאקציעס.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאנגס־שעה'ן 8—10, 12—2 און 5—8 אָוועגד
זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום־טוב פון 9—1.
פאר דאמען — א בעזונדערער ווארטע־זאל.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אָוועגד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

די ליידען פון יודען אין דייטשלאנד

פראנקפורט (יט"א) ווי די „פראנקפורטער צייטונג" טיילט מיט, האט דער „קעלנער טראנספארט־פעראיין" בעשלאסען אויסצושליסען אלע יודישע פירמעס—אין דער צאהל פון 102 — פון דער דאזיגער ארגאניזאציע.

די זעלבע צייטונג טיילט אויך מיט, דאס דער אויבער־בירגערמייסטער פון קאבורג האט פערארדענט אלע בעאמטע, אנגעשטעלטע און ארבייטער פון שטאט, און אויך זייערע פרויען און קינדער, זיי זאלען געשעפטליך נישט אונטערשטיצען קיין יודען, און בכלל מיט יודען נישט האבען קיין מגא ומשא. ווער עס וועט עובר זיין אויף דעם פערבאט, וועט אויסגעשלאסען ווערען פון דינסט פון דער שטאט־פערוואלטונג.

בערלין (יט"א) ווי דער „ליבעקער פאלקסבאטען" מיילט מיט, איז אין ווייסאר איינגעוויהט געווארען א שאנד־סלופ. נאך דעם האט אנ"ס. א.־פירער איבערגעלייענט די נעמען פון די, וואס האבען געקויפט ביי יודען. די ערשטע ליסטע פון די „פעררעטער" איז אויפגעהאנגען געווארען אויף דעם שאנד־סלופ.

בערלין (יט"א) די „פאמערישע צייטונג" אין שטעטין מעלדעט, דאס אין שטראלזינד האבען אויסער די רעסטאראטארען אויך די פריזיער אויסגעהאנגען פלאקאטען, אין וועלכען זיי פערבאטען יודען צו בעזוכען זייערע געשעפטען.

בערלין, (יט"א) די „טהירינגישע שטאטס־צייטונג" מעלדעט, דאס דער דירעקטאר פון א קינא־טעאטער אין ווייסאר, האט פערבאטען די יודען דאס בעזוך פון זיין טעאטער.

בערלין, (יט"א) לויט ווי דאס „נאציאנאל־בלאט" אין קאבלענץ מעלדעט, האט דער שטעלפערטרעטער פון בירגערמייסטער אין באפארד אם רהיין, פערבאטען אלע אנגעשטעלטע פון דער שטאט, צו האבען וועלכע עס איז נישט בעציהונגען מיט יודען.

בערלין, (יט"א) די „טערקישע צייטונג" טיילט מיט, דאס די נוירופינ'ער רעסטאראטארען האבען בעשלאסען נישט אויפצונעהמען קיין יודישע געסט און אויפגעהאנגען וועגען דעם אויף אלע רעסטאראנען מעלדונגען. דער רופינער „שטירמער" שרייבט, זאל די שטאט אויך פערבאטען, יודען זאלען דארט אריינקומען.

בערלין (יט"א) די „נארדהויזער צייטונג" טיילט מיט, דאס אין אלע הארץ־געמיינדען, פון ברוינשווייג זענען אויפגעקלעפט פלאקאטען, וועלכע טיילען מיט, דאס יודען זענען דארט נישט געוואונשען.

בערלין (יט"א) דער שטאט־ראט אין שענעבעק א. ד. עלבע האט בעשלאסען דאס די בעשטעלונגען, וואס די שטאט־פערוואלטונג מאכט, זאלען נאר בעקומען די, וועלכע וועלען אפגעבען א נ־ערקלערונג, דאס נישט זיי און נישט זייערע פאמיליעס וועלען יוען עס איז האבען בעציהונגען מיט יודען.

בערלין (יט"א) אין אפענהיים אם רהיין האט דער שטאט־ראט פערעפענטליכט א מעלדונג, לויט וועלכער עס איז פערבאטען דער צוטריט פון יודען אין שטאט. שטאטישער באד [illegible] ווערט נישט פערפאכטעט צו קיין יודען. די אלטע אפמאכען וועגען דעם ווערען אויך אנולירט. געשעפטסלייט, וועלכע וועלען אונטערהאלטען בעציהונגען מיט יודען, וועלען נישט בעקומען פון שטאט קיינע בעשטעלונגען. בכלל וועלען געגען אזעלכע „אונגעהארכזאמע" אנגענומען ווערען רעפרעסיעס.

בערלין, (יט"א) ווי די דרום־אויסגאבע פון „פעלקישען בעאבאכטער" מעלדעט, האט דער געמיינדע־ראט אין באד ראכענסטאל בעשלאסען, נישט איבערצוגעבן ליפערונגען צו די, וואס אונטערהאלטען בעציהונגען מיט יודען. דער געמיינדע־ראט האט אויך בעשלאסען אויפצופאדערן אלע בעאמטע, אנגעשטעלטע און ארבייטער אין דער צוקונפט נישט צו בענוצען זיך מיט יודישע דאקטוירים.

BANK HANDLOWY w ŁODZI

Spółka Akcyjna

Al. Tadeusza Kościuszki 15

ma jeszcze do wynajęcia **SAFES**

na dogodnych warunkach, poczynając **od 4 złotych miesięcznie.**

WYJEZDZAJĄC, nie zostawiaj w domu papierów wartościowych, złota, srebra i t. p., lecz zanieś je do SAFE'u!

גרעסטער פלעק אויף דייטשלאנד'ס עהרע...

די וועלט, די בעסערע און מענשליכערע וועלט, הערט נישט אויף צו פערדאמען די אנטיסעמיטישע פאליטיק פון נאצי־דייטשלאנד.

די לאנדאנער „סאנדי קראניקעל" האט עהער־נעכטען פערעפענטליכט א זעהר אינטערעסאנטען ארטיקעל איבער דייטשלאנד פון בעווערלי ניקאלס, וועלכער האט ערשט לעצטענס בעזוכט יענעם לאנד, צווישען אנדערעס שרייבט ער פאלגענדעס:

„דער גרעסטער פלעק אויף דייטשלאנדס עהרע"

„עס בלייבט נאך די פראגע וועגען יודען.

„איבער דער פראגע האב איך נישט געביטען מיין שטאנדפונקט, „בלייבט אין דייטשלאנד א יאהר און איהר וועט פערשטעהן" — אזוי זאגען זיי.

„איך וועל קיין מאל נישט פערשטעהן" ווי קען איינער „פערשטעהן" צו פייניגען מענשען?

„די פערפאלגונג געגען די יודען בלייבט א שרעקליכער פלעק אויף דער עהרע פון דייטשלאנד, און נישט נאר איז דאס מאראליש געפעהלט, נאר ס'איז טראגיש נוצלאז.

„פאר יעדען שריט, וואס דייטשלאנד האט אוואנסירט דורך דער פערפאלגונג פון יודען, איז זי צוריקגעגאנגען א מייל אין מאכט און פרעסטיזש.

„איך קען עס נישט פערשטעהן, און קיינער פון די נאצים האט עס מיר נישט געקענט ערקלערען.

„ווען איהר דערמאהנט דאס ווארט יוד צו א נאצי, הערט ער אויף צו זיין ביים זינען. איהר ערקלערט איהם, אז זיין שטעלונג פערגיפטעט אלע בעציהונגען פון דייטשלאנד מיט דער אויסערליכער וועלט; איהר זאגט איהם אז דאס איז פחדנותדיג, ברוטאל, אבסאלוט אונזיניג... עס מאכט קיין אונטערשיד.

„איינער פון אונזערע גרעסטע פרעמיער מיניסטארען אין בריטאניען איז געוועזן א יוד, — האב איך געזאגט, — דער בעסטער וויצע קעניג פון אינדיען וואס מיר האבען אמאל געהאט, איז געוועזן א יוד. פארוואס קענט איהר נישט בענוצען דעם מוח פון דעם יודען ווי מיר טון דאס?

„אייערע יודען זענען אנדערש, איהר האט בלויז די בעסטע, מיר האבען דעם אפפאל פון דער ערד".

„אט דאס איז געוועזן דער בעסטער ענטפער, וואס איך האב געקענט בעקומען, איך ווידערהאל: ס'איז אבסאלוט אונבעגרייפליך."

מיט אנדערע ווערטער הייסט עס, אז די פערפאלגונג פון די יודען איז דער גרעסטער פלעק אויף דייטשלאנדס עהרע".

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה־פעסער קיין טשעכא־סלאוואקיי און יוגאסלאוויען.

אויך קיין עסטרייך.

אנרי בארביס קראנק געווארען אין מאסקווע

ריגא, 24 (ספ. טעל.)

לויט מעלדונגען פון מאסקווע איז דארט קראנק געווארען אויף א לונגען־ענטצינדונג דער בעקאנטער פראנצויזישער שריפטשטעלער אנרי בארבוס. זיין צושטאנד איז זעהר א שווערער.

א נייע ענגלישע לופט־פליה־באזע

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

די צייטונג „סונבאא" מעלדעט, אז די ענגלישע מאכט איז צוגעטרעטען צו בויען א גרויסע לופט־פליהער־באזע, ווי אויך א לופט־פארט אין אימפאא אויף דעם מאלאיישען האלב־אינזעל. דער דאזיגער נייער פונקט איז א טייל פון אלגעמיינעם ענגלישען פלאן צו פערשטארקען די ענגלישע בעפעסטיגונגען אויף די מאלאישע אינזלען מיט סינגאפור אין צענטער.

א קאטאסטראפע אין א קויהלען־גרובע

2 ארבייטער דערהרגעט

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

נעכטען נאכמיטאג איז אין א קויהלען גרובען אין סאוט עלמסאל אין גראפשאפט יארק פארגעקומען אן אויפרייס פון גאזען, 2 ארבייטער זענען דערהרגעט, 15 פערוואונדעט.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 101-93

ספעציאליסט

פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג.

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונד

רעפעראט אויפ'ן ציונ. קאנגרעס

(ענדע פון דער 4־טער זייט)

שער בעפעלקערונג זיין בעשעפטיגט אין דער לאנד ווירטשאפט, איין דריטעל אין אינדוסטריע און איין דריטעל אין האנדעל, טראנספארט פרייע פראפעסיעס א.ד.גל. אין יאהר 1931 זענען 15 פראצענט פון דער יודישער בעפעלקערונג געווען בעשעפטיגט אין לאנד ווירטשאפט איצט איז דער פראצענט־זאץ נאך קלענער עס מוזען געמאכט ווערען די גרעסטע בעמיהונגען אז די יודישע ווירטשאפטליכע פיראמידע זאל זיך שטיצען אויף א שטארקען לאנדווירטשאפטליכען שיכט. א"י שטעלט מיט זיך פאר א בעדייטענדען אפזאץ מארק פאר לאנדווירטשאפטליכע פראדוקטען וועלכע מען האט אין יאהר 1932 אימפארטירט פאר 2 און א האלב מיליאן פונט.

דר. רופין צושטרייט דאן די לעגענדע וועגען די באדען־לאזע אראבער און בעטאנט אז אין חולה וואו עס וועלען קאלאניזירט ווערען 2000 יודישע משפחות איז רעזערווירט געווארען א שטח פון 15 טויזענד דונאם ערד פאר אראבער.

דר. רופין האט אויך מיטגעטיילט אין זיין בעריכט אז זייט דעם היטלער רעזשים האבען זיך בעזעצט אין א"י 25.000 דייטשע עולים וועלכע האבען מיטגעבראכט א קאפיטאל פון 5 מיליאן פונט און פיל ערפאהרונג אין פאך־קענטנישען אויפן געביט פון אינדוסטריע און האנדעל. צום סוף האט דר. רופין זיך אויך קורץ אפגעשטעלט אויף דער ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע אין א"י פון וועלכער עס האט פרנסה מעהר ווי א פערטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג. ביי א געהעריגען שוץ געגען דעמפינג און אונגינסטיגען אימפארט האט די א"י אינדוסטריע גרויסע ענטוויקלונגס פערספעקטיוון.

רעדענדיג וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א צוזאמענארבייט מיט דער א"י רעגירונג, האט דר. רופין בעטאנט אז אהן דער יודישער אויפבוי ארבייט וואלט די רעגירונג אין קיין פאל נישט געהאט קיין בודזשעט רעזערווען, וואס שטייגען שוין איצט איבער די סומע פון 5 מיליאן פונט.

ד"ר רופין האט געענדיגט זיין רעדע מיט די ווערטער, דאס נאכדעם ווי ער האט 25 יאהר פון זיין לעבען אפגעגעבען אין דינסט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין א"י, איז ער בעהערשט מיט דעם זעלבען אפטימיזם ווי אין אנהויב פון זיין ארבייט. (לאנגדויערנדע אפלאדיסמענטען). דאס וואס מען האט אמאל בעצייכענט אלס הערצל־פאנטאזיע האט זיך ארויסגעוויזען אלס א גרעסערע רעאליטעט, ווי אלע קאלקולאציעס פון די אז. גער. פראקטישע מענשען. דאס ווערק איז נאך אבער נישט פערענדיגט. מען טאר נישט רוהען, כל זמן עס וועט נישט דערגרייכט ווערען דער פולשטענדיגער זיג הן אין א"י גופא, הן צווישען יודענטום אויף דער גאנצער וועלט (הילכיגע אוואציעס).

———

זיי ברענגען מיט זיך ברכה

(ענדע פון דער 6־טער זייט)

פערשווינגען געווארען פון דער פראנצויזישער פרעסע. לעצטענס האבען אבער די צייטונגען אנגענומען א פריינדליכע שטעלונג צו דעם מעמאראנדום. אזוי, צום ביישפיל, שרייבט די איינפלוסרייכע צייטונג „אוואור", אז דער מעמאראנדום פון טאלער'ן דארף דיסקוטירט ווערען מיט א סימפאטישער בעציהונג. פראנקרייך שרייבט די צייטונג, קען נישט שטרעבען ארויסצוטרייבען פון לאנד די דייטשע פליטים. דאס איז געגען איהר טראדיציע אלס עיר מקלט פאר פליטים, וואס ווערען פערפאלגט סיי צוליב ראסע און רעליגיע און סיי צוליב פאליטישער איבערצייגונג.

דער ענגלישער זשורנאל „פעסינג שאו" פערלאנגט, אז די ענגלישע רעגירונג זאל אויך נעהמען א פריינדליכע שטעלונג צו די דייטשע פליטים. דער זשורנאל ווייזט אן, אז אין די ענגלישע אוניווערזיטעטען געפינען זיך איצט א סך דייטשע געלעהרטע וועלכע האבען געמוזט אנטלויפען פון זייער אייגענער היימלאנד, און די דאזיגע געלעהרטע העלפען רייכער מאכען דעם גייסטיגען לעבען פון דעם ענגלישען פאלק. איינגיגע דייטשע געלעהרטע האבען מיטגעבראכט וויכטיגע ענטדעקונגען און אויספארשונגען, וואס זיי האבען געמאכט אין די דייטשע לאבאראטאריעס אלס רעזולטאט פון זייער שטודיום. „דאס לאנד, שרייבט די „פעסינג שאו", וועט געווינען א סך מעהר פון די דאזיגע געלעהרטע, ווי עס וועט קאסטען זיי אויסצוהאלטען".

טאלער האט אויסגערעכענט אז ארום 65 טויזענט פליטים זענען פערטריבען געווארען פון דייטשלאנד. פון 40 ביז 45 טויזענד זענען יודען; פון 5 ביז 6 טויזענד זענען סאציאל־דעמאקראטען; פון 6 ביז 8 טויזענד זענען קאמוניסטען; ארום צוויי טויזענט האבען געמוזט אנטלויפען צוליב זייער פאציפיסטישער טעטיגקייט; ארום טויזענד זענען קאטאליקען און ארום צוויי טויזענד זענען קרבנות פון אלערליי פערפאלגונגען. אין דער צאהל פון 65 טויזענד זעהען נישט אריין די פיר טויזענד פליטים פון דער סאאר־געגענד, וועלכע געפינען זיך אין א בעסערער לאגע צוליב דעם, וואס זיי שטעהען אונטער דער אויפזיכט פון דעם נאנסען־קאמיטעט, וועלכען די פעלקער־ליגע האט בעאויפטראגט אכטונג צו געבען אויף די פליטים פון דער סאאר־געגענד.

די דייטשע פליטים זענען צוזייהט און צושפרייט איבער דער גאנצער וועלט. 28 טויזענד האבען זיך בעזעצט אין פאלעסטינא, 2 טויזענד אין די פעראייניגטע שטאטען; 5 טויזענד אין דרום־אמעריקא; 25 הונדערט אין דרום־אפריקא, און 25 טויזענד האבען געפונען א היים אין פערשידענע לענדער פון אייראפא.

די שטיצע פאר די פליטים, וואס ווערט געזאמעלט אין פערשידענע לענדער, איז ווייט נישט גענוג, און אלס רעזולטאט געפינען זיך א סך פליטים אין גרויס נויט. טאלער אפעלירט, אז די געלד־שטיצע זאל פערגרעסערט ווערען. ער שלאגט אויך פאר, אז די קאמיסיע פון דער פעלקער־ליגע, וועלכע איז בעשטימט געווארען צו זארגען זיך פאר די פליטים, זאל זיך אפגעבען מיט צוויי הויפט־אויפגאבען: ערשטענס, צו בעשטימען דעם לעגאלען סטאטוס פון די פליטים, וועלכע קענען נישט פעסטשטעלען צו וועלכען לאנד זיי געהערען. צווייטענס, צו העלפען זיי קריגען א פלאץ פאר א שטענדיגער היים און איינארדנען דארט זייער צוקונפטיגען לעבען.

ראטעוועט אייער געזונד

קראנקע אויף רופטורע (ברוך־קראנקהייטע)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך סערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען.

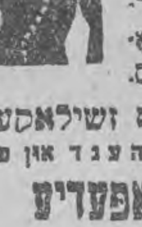

אויך אויסגעקריפטע רוקען־ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטן אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען, אויף זשילאסעם.

— גומי־זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל־ארטאפעדיע

Spec. Ortop. **O. PETRYKIEWICZ** אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג.

צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף.

(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

„JERZY MILL“ Łódź, Piotrkowska 73 poleca wieczne pióra

Repr. wiecznych piór Dr. JUNGH'a na Rzp. Polską i w. m. Gdańsk.

די שקלאפין פון מאנדאליי

היינט פרעמיערע!
גרויסע ליבעס-דראמע
אונטער'ן נאמען:
אין די הויפט-ראלען:

KAY FRANCIS, RICARDO CORTEZ, WARNER OLAND

אויסערדעם: א מוזיקאלישע סאמעדיע און לאנד-אקטואליטעטן.

אנהייב 4,30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

בעקאנטמאכונג.

די גוט-איינגעפיהרטע
איינציגע יודישע פאבריק
פון
כאלווע
„ELLAS“
אין לאדז א. ג.

טיילט מיט דער געעהרטער קונדשאפט, דאס צום נייעם סעזאן ארבייט זי אויס אלע ארט כאלווע פערשידענע געשמאקען אין פערשידענע פאקונג צו מעסיגע פרייזען.

מיט אכטונג
„ELLAS“, ŁÓDŹ,
Żeromskiego 31, tel. 232-63.

Z prawami gimnazjów państwowych

Szkoła Powszechna
i GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Eug. Jaszuńskiej-Zeligmanowej
w ŁODZI, Południowa 18, tel. 168=82

איינשרייבונגען נעמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך אין די שעה'ן פון 10—2 און פון 5—7.

הריינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

URUCHOMIENIE BIURA SPOŁECZNEJ PORADNI UBEZPIECZENIOWEJ.

Z dniem 26. b. m. rozpoczyna swoją działalność Społeczna Poradnia Ubezpieczeniowa przy Zjednoczonym Związku Zawodowym Pracowników Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi w lokalu siedziby Związku przy ul. Piotrkowskiej 154.

Biuro Społecznej Poradni Ubezpieczeniowej udzielać będzie bezpłatnie wszystkim zgłaszającym się ubezpieczonym porad w zakresie przysługujących im uprawnień ustawowych z dziedziny ubezpieczeń społecznych – codziennie w godzinach od 6-ej do 8-ej wieczorem, z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.

Przetarg.

Gmina Miejska m. Łodzi ogłasza publiczny przetarg na wykonanie urządzeń kanalizacyjnych na posesji przy ul. Cegielnianej Nr. 26 wraz z przyłączeniem do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w gminie miejskiej, Plac Wolności 14, III piętro, w pokoju 44 dn. 4/9 1935 r. do godz. 11 rano w kopertach należycie zamkniętych i zalakowanych, z napisem: Oferta na wykonanie urządzeń kanalizacyjnych na posesji przy ul. Cegielnianej Nr. 26".

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Budownictwa, Plac Wolności Nr. 14, 2 piętro w pokoju Nr. 25.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w południe w gabinecie Naczelnika Wydziału Budownictwa.

Zarząd Miejski w Łodzi.

הערן-שניידער-אטעליער
מ. גראשיצער
קילינסקיעגא 85 85
הויף, רעכטע אפיצינע, לעצטער איינגאנג,
ערשטער שטאק, וואוינונג 19.
געהטט אז אלער ארט בעשטעלונגען
צו גאנץ מעסיגע פרייזען.
פאר ארבייטענדע געוויסע הנחות.
בעמ.: איך לערן צושניידען טעגליך פון 7—10 אווענר.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז מיין סאדע-וואסער-פאבריק איז איבערגעטראגען געווארען
אויף פילסודסקיעגא 69
יעדע בעשטעלונג ווערט פינקטליך ערלעדיגט.
ספעצ. כריינע באלאנען וואסער מיט אייז אויף שבת
טעלעפאן 190-48. מיט אכטונג פרידוואלד

צו פערמיטען פאבריקס-לאקאלען איינצעלנע אדער מעהרערע אין גרויס פון 300 קוו. מעטער און 100 קוו. מעטער מיט בילינע קראפט, היצונג, ליכט און עווענטועל דאמפף. דארט זענען אויך פערהאן צימערן פאר ביורא אדער וואוינונגען. אויסקונפט טעגליך פון 5—6 נ"מ טעל. 246-71.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר א יונגענמאן איז אבצוגעבען. פאמארסקא 14 אפיציגע, 2. שטאק, בינשטאק.

פערשידענעס

Zdolna podręczna poszukuje miejsce u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna"

א לאנגיעהריגער וואיאזשאר מיט קויציע זוכט א פערטרעטונג בעוואונשען צום ארויספאהר. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „וואיאזשאר". 10086

א שותף מיט 4—5 טויזענד זל. קאן צוטרעטען צו א גוט איינגעפיהרט געשעפט. פרנסה געזיכערט. כל הקודם זוכה! אפערטען אין אדמיניסטר. אונטער „פרנסה געזיכערט".

איך זוך א שותף מיט אביסעל קאפיטאל צו א לאנגיעהריג איינגעפיהרטע טריקא-וועש-פאבריק מיט גוטע קונדען. איך בין בערייט ארייניצוגעהן מיט דער פאבריק צו יענעם. אפערטען אונטער „טריקא". 10044

Buchalter-Bilansista na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

וויכטיג פאר אפאשקע-סוחרים! איך נעהם אן אויסצופערטיגען אפאשקעס, די בעסטע אויספיהרונג צו ביליגע פרייזען. יעקיל וואלף, קאנסטאנטינער 3.

פרייע פאסטענס

פערקויפער און הוזירערס צו קאסמעטיק ווערען געזוכט, געוואונשען מיט קויציע. ערפאהרען ביי מ. שפס מאגיסטראצקא 16. 10085

עס ווערט געזוכט פון זאפארט א קוואליפיצירטע נייהערין צו אויבערוועש ביי ראזענבערג, זגערזשער 15.

ס'ווערט פון זאפארט געזוכט א קוואליפיצירטע פליוש-שטאפערין. זיך צו מעלדען צו זאקס, פאלודניאווע 52.

נויטיג פון זאפארט א פעהיגער קעלנער (קע) ביי האנדעלסמאן, נארוטאוויטשא 19, אין וואורשטען-געשעפט.

Potrzebna zdolna i wykwalifikowana ekspedjentka w branży obuwianej „Ite" Cegielniana 1.

Ekspedjentka wykwalifikowana do sklepu nabiału natychmiast potrzebna. — Zgłosić się tel. 145-99.

לאקאלען

א געוועלב אויף זאוואדזקא 32 צו פערדינגען. צו ערפאהרען ביים אדמיניסטראטאר פון דעמזעלבען הויז.

צו פערמיטען פון 1-טען אקטאבער ד. י. אויף שרודמיעסקא 61 פראנט, 2 צימער און קיך מיט בעקוועמליכקייטען. צו ערפאהרען ביי רעגענסבערג, נאוואמיעסקא 18. 10082

3 גרויסע צימער און קיך מיט בעקוועמליכקייטען צו פערמיטען. — ליפאווא 53, טעל. 163-30.

צוליב אבדייזע קיין ארץ-ישראל
ווערט פערקויפט א וועניג גענוצטע שפייזצימער, א קינדער-צימער, א דאמען-קאראקול-פעלץ, א מענער-פעלץ (א לירע) אין גוטן צושטאנד, א ראוער (א דאמסקע) ווי אויך פערשידענע אנדערע זאכען, קילינסקיעגא 47. — צו ערפאהרען ביים ווערטער, בעזונדער יעדען טאג.

ד"ר ס. קאנטאר
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוואכע)
פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אוו.

לעטשניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאבינעט
ווענעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Prywatna
Szkoła Powszechna Męska
i GIMNAZJUM MĘSKIE
z prawami Szkół Państwowych
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów w Łodzi
Pomorska 46-48, tel. 106-64.
ס'ווערען אנגענומען שילער צום נייעם שול-יאהר. די יודישע לימודים ווערען געלערנט אין א ברייטען מאסשטאב.
אין דער פאלקס-שולע / א דער שכר-לימוד 15 זל. א חודש.
די קאנצעלאריע איז טעטיג פון 9—2 בייטאג.

קויפט פון דער ערשטער קוועלע! קינדער - וועגעלעך, מעטאל-בעטען, אויסגעבעטע - און ספרענזשינע- מאטראצען „Patent" וויזשימאטשקעס DOBROPOL אין פאבריקס - לאגער פיעטריקאווער 73, אין הויף

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
האט זיך איבערגעצויגען אויף
Gdańska 11
טעל. 123-47. (רוג קאנסטאנטינער)
נעהמט אן פון 4—6 נאכמ.

סטארשי פעלדשער
י. פשיסוכא
מיט לאנגיעהריגער שפיטאל-פראקטיק אויף דער טשיסטע אין ווארשא, וואוינט אין לאדז אויף בזשעזשינער 25, טעל. 265-64
נעהמט אן קראנקע בײ זיך און ערטיילט הויז-וויזיטען פאטאג און ביינאכט.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אלע ארט אנאליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. א.
אויפן מעלפאנישען פערלאנג שיקען מיר נאך מאטעריאל און שיקען אפ די אנאליזען אהיים

לעטשניצע
פאר וועגערישע-קראנקע מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר
א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד.
וועגעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג נעגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונד.

[illegible]	פעהלערן, וועלכע ענדערן ניט דעם אינהאלט פון דער אנאנס ... ארעקציגען גיט ... צום איבערדרוקן די אנאנס אדער ... פארקאכטונג פאר דעם אנאנס	אנאנסאווס-פרייז! אין לאדז — א ... א חודש ... 5 זל. א חודש ... אויסלאנד 7 זל. אמעריקע 1 דאל.	נעקראלאגען ... גר. א מ/מ ... ווענטיגער 16 גר.	אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: ערשטע זייט 18 גר., ... 24 גר. ... — 40 ... — 12 ...

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 25.